

REFERAT By- og Miljøudvalget 2018-21 d. 10-05-2021

Mødedato Mandag d. 10. maj 2021 kl. 22:15

Mødested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Status på implementering af elbilstrategien.....	5
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe, rådmændene Thyge Enevo	9
Godkendelse disponering af midlerne til etablering af 40 træer og 40 bilparkeringspladser i 2021....	12
Ansøgning om etablering af skolegård på vejareal til skolerne på Troels-Lunds Vej.....	14
Forslag til beslutning fra rådmand Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlemmerne Ruben Ki	17
Handicappolitikens handleplan 2021-2022.....	20
Projektforslag om forsyningssikkerhed af fjernvarme i Borups Allé Kvarteret.....	25
Beslutning om udskydelse af miljøkonsekvensvurderingen af Skybrudsprojekt Skt. Jørgens Sø og Å	27
Varmepumpeprojekt i tilknytning til nyt vandværk.....	29
Frederiksberg Kommunes strategi for bynatur og biodiversitet.....	31
Fund af nedbrydningsproduktet TFA (Trifloureddikesyre) i grundvandet på Frederiksberg.....	33
Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om navngivning af pladser eller veje på I	35
Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om navngivning af plads eller vej efter E	36
Navngivning efter betydningsfulde, danske kvinder med relation til Frederiksberg.....	38
Orientering om hørbare tog.....	40

Punkt 154: Meddelelser

00.22.04-P35-6-20

Sagsfremstilling

a. Nyt restanceinndrivelsessystem og konsekvenserne heraf

Frederiksberg Kommune er i gang med at integrere kommunens inddrivelsessystem med Gældsstyrelsens nye system PSRM. Denne proces kaldes også "Onboarding". Inddrivelsessystemet er en automatisk inddrivelse, hvor Gældsstyrelsen inddriver igennem f.eks. løntilbagehold, tilbageholdelse af feriemidler og skattepenge. Omkring den 1. april blev der udsendt ca. 60.000-70.000 krav i forbindelse med onboarding, som er ubetalte parkeringsafgifter fra tidligere år, og som derfor kommer udover den løbende udskrivning og behandling af parkeringsafgifter.

Af disse krav forventes, at ca. 10% bliver til genoptagelsessager, og et større antal går til fogedretten, der forventes dermed øget pres på både opkrævningen og Frederiksberg parkering i denne forbindelse. Det kan føre til forøgede sagsbehandlingstider.

Erfaringer fra andre kommuner viser, at det nye inddrivelsessystem vil betyde en mere konsistent inddrivelse og en lavere grad af afskrivninger. De økonomiske konsekvenser for indtægter på parkeringsområdet i denne forbindelse vil blive indarbejdet i driftsbudgettet efterhånden, som de bliver afdækket.

b. Drift og vedligehold af hjertestarter ved Femte Juni Plads/Grøndalsvej

Den 18. november 2020 foreslog vejlauget for Grøndalsvej, at der opstilles en hjertestarter ved Femte Juni Plads/Grøndalsvej. Vejlauget vil finansiere selve hjertestarteren, men har anmodet kommunen om at stå for opsætning samt den fremtidige drift og vedligehold. Forvaltningen har tidligere oplyst vejlauget om, at det som udgangspunkt er opsætteren selv, der skal finansiere driften af hjertestarteren.

Udvalgsformanden anmodede efterfølgende den 25. februar 2021 om, at sagen tages op i By- og Miljøudvalget.

Spørgsmålet henhører imidlertid under Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, og er oversendt til videre behandling der.

c. Status levering af el-komprimatorbiler til Frederiksberg Renovation

Som tidligere orienteret om, er leverandøren af de i alt 15 nye el-komprimatorbiler til Frederiksberg Renovation præget af væsentlige forsinkelser. Den sidst opdaterede leveringsplan fra leverandøren viser – med forbehold for levering af batterier – at alle 15 biler vil være leveret inden udgangen af 2021, og Frederiksberg Renovation således kan leve op til den nye Miljøzonestrategi.

Da en del af de nuværende dieseldrevne skraldebiler er tæt på at være udlevet, vil Frederiksberg Renovation få lidt udfordringer i forhold til at holde bilerne kørende. Der er dog indgået en samarbejdsaftale med leverandøren af el-skraldebilerne om døgn- og weekendbemandet værksted, lån/leje af biler i perioden frem til leverance af de nye biler, så det forventes, at driften kan opretholdes som nu. Der vil dog være perioder, hvor der hentes affald af skraldebiler, der ikke bærer Frederiksberg Kommunes logo.

Der er i kontrakten for levering af bilerne indarbejdet bodbestemmelser – op til kr. 4,5 mio., som vil kunne finansiere merudgifterne til at holde den nuværende bilpark kørende. Frederiksberg Renovation kører et tæt samarbejde med Udbudsafdelingen i forhold til dette.

d. Indmeldte navne til Vejnavnebanken

By-, Kultur- og Miljøområdet skal gøre opmærksom på, at Socialdemokratiet den 28. november 2020 har indmeldt Nicoline Luplau og Grete Andersen til Vejnavnebanken. Ved en fejl er navnene dog ikke kommet med i den nyeste udgave af Vejnavnebanken, men forvaltningen skal foreslå, at de optages heri.

e. Møde med Region Hovedstaden 5 maj 2021 om grundvandsbeskyttelse på Frederiksberg

På ønske fra Frederiksberg Kommune blev der den 5. maj 2021 afholdt politisk møde om Region Hovedstadens prioriteringer på jordforureningsområdet på Frederiksberg med deltagelse af formanden for Region Hovedstadens Klima og Miljøudvalg og formanden for Frederiksberg Kommunes By- og Miljøudvalg. Regionens indsats ligger inden for rammerne af deres prioriteringsplan, Jordplan II, der ikke prioriterer indsats i forhold til undersøgelser og oprensning af grundvandsforurening på Frederiksberg før tidligst i 2030. Region Hovedstadens indsats i indvindingsoplandet til Frederiksberg Forsyning, der også dækker områder af København, Glad-saxe og Rødovre kommuner, omfatter drift af 12 afværgeanlæg, systematisk kortlægning ca. 400 af grunde samt udførelse af 100 grundvandsundersøgelser og 100 boligundersøgelser - heraf en del med grundvand, dvs. i alt 200 undersøgelser på Frederiksberg. I Københavns Kommune forventes gennemført mindst 100 grundvandsundersøgelser.

Region har ikke midler til at foretage oprensning af grundvandsforurening på Frederiksberg, idet dette vil koste mere end det samlede budget i en årrække. Samtidig er det urealistisk at lave omfordeling af midler mellem de samlede regioner, da Region Hovedstadens indsats er så meget større end i andre regioner, at den vurderede ekstra indsats således kræver tilførsel af yderligere midler. På baggrund heraf blev det besluttet, at Region Hovedstaden foretager beregninger af omkostningerne af henholdsvis fuld og delvis oprensning af grundvandsforurening i indvindingsoplandet til Frederiksberg

Forsyning, med henblik på en fælles henvendelse fra Region Hovedstaden sammen med Frederiksberg, København, Gladsaxe og Rødovre Kommuner til Miljøministeren/Folketingets Miljøudvalg om tilførsel af yderligere midler til grundvandsbeskyttelse i Region Hovedstaden.

f. Mindesmærke for frihedskæmpere

Orientering blev givet.

Punkt 155: Status på implementering af elbilstrategien

05.00.00-A00-1-21

Resume

Kommunalbestyrelsen vedtog den 28. januar 2019 elbilstrategien 'Frederiksberg – Elbil by nr. 1'. Elbilstrategien indeholder målsætninger inden for 4 indsatsområder. I denne sag præsenteres udvalget for status på implementeringen af elbilstrategiens målsætninger og øvrige tiltag, ligesom sagen indeholder forslag til konsekvensretning af målsætninger baseret på senere politiske beslutninger.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at status på implementeringen af elbilstrategien tages til efterretning,
2. at målsætningen for kollektiv busdrift i 2030 drøftes og at det besluttes hvorvidt målsætningen fremrykkes til 2025. Således vil målsætningen for kollektiv busdrift i 2025 være: "100 % af den kollektive bustrafik benytter el eller brint",
3. at målsætningen for biler på Frederiksberg i 2030 drøftes og at det besluttes hvorvidt målsætningen ændres fra "20 % af de indregistrerede biler er elbiler eller plug-in hybrid biler" til "40 % af de indregistrerede biler er elbiler eller plug-in hybrid biler",
4. at målsætningen for ladeinfrastruktur i 2023 og 2030 fjernes, og erstattes af en målsætning i 2021. Eksisterende målsætninger: 2023 - "Der er maksimalt 500 m til en ladestander fra al etagebyggeri på Frederiksberg" og 2030 - "Der er maksimalt 250 m til en ladestander fra al etagebyggeri på Frederiksberg" erstattes af 2021-målsætning: "Enhver borger har maksimalt 250 m til nærmeste offentligt tilgængelige ladestander".

Sagsfremstilling

Elbilstrategien "Frederiksberg - Elbilby nr. 1" blev vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 28. januar 2019. Elbilstrategien følges op med en årlig statusopgørelse om, hvor langt arbejdet med hver af de seks målsætninger er.

Status

Status for målsætningerne beskrives i forhold til hvert tema: Kommunens egne køretøjer, udbudt kørsel, kollektiv transport og den private bilpark. I vedhæftede bilag findes en uddybende status på målsætningerne, samt en status på arbejdet med øvrige tiltag i strategien. Der er i strategien lagt op til, at der hvert andet år vil blive udarbejdet en justering af strategien på områder, som kræver en yderligere indsats. På baggrund af dette, forelægges udvalget tre forslag til justering af målsætningerne.

Kommunens egne køretøjer

Den kommunale bilpark - målsætning 2023: 75% af de kommunale køretøjer benytter grønne drivmidler, heraf benytter halvdelen el.

- Status: I februar 2021 har Frederiksberg ifølge forsikringsoversigten 173 køretøjer, hvoraf 49 er elkøretøjer. Der er på nuværende tidspunkt ikke nogen af disse køretøjer, som benytter øvrige grønne drivmidler. Ifølge målsætningen, skal 75% af de kommunale køretøjer benytte grønne drivmidler i 2023 og halvdelen af disse, svarende til 37,5%, skal benytte el. De nuværende 49 elkøretøjer giver en andel på 28% elkøretøjer.

Vurdering af målet:

Det vurderes, at omstilling af personbiler, mindre varevogne og renovationskøretøjer samt sandsynlig omstilling af ladvogne vil resultere i, at der er ca. 50% elbiler i kommunens flåde i 2023. Det vil dermed opfylde målsætningen om omstilling af 37,5% til elbiler. Hvorvidt en højere procentsats opnås med el alene afhænger af, om brugbare elkøretøjer findes på markedet. Det forventes, at det netop igangsatte arbejde med at indføre central flådestyring vil kunne sikre flere tiltag, og en reduktion i antallet af (fossile) køretøjer i flåden. Det er uklart, om dette er tilstrækkeligt til at kunne opfylde målsætningen i 2023 baseret på elkøretøjer alene. Dette vil blive fulgt af den centrale flådestyring, som på den baggrund vil iværksætte korrigerende tiltag, såsom om muligt omstilling af yderligere biler til el eller i sidste ende benyttelse af bæredygtigt biobrændstof, for at sikre mål om 75% på grønne drivmidler.

Udbudt kørsel

Udbud af befordring - målsætning 2023: Krav om minimum 30% grønne drivmidler og prioritering af el, hvor det er muligt, i udbud frem til 2023.

- Status: Der har i perioden ikke været aktuelle udbud af befordring. I 2021 forberedes udbud og her indgår kravet i markedsdialog og udbudskrav. Nye metoder og krav til transport er under udvikling i regi af Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb og kommer til politisk beslutning i juni 2021.

Vurdering af målet:

Det er endnu ikke klarlagt, hvad indholdet i de nye udbud kommer til at bestå af, og dermed er det uklart om disse vil bidrage tilstrækkeligt til, at målet kan opnås.

Kørsel i udbud af varer og tjenesteydelser - målsætning 2023: I udbud frem til 2023 efterspørges i markedsdialogen el eller andre grønne drivmidler.

- Status: Krav til transport af varer indgår i overvejelserne før nye aftaler og i markedsdialog på udvalgte udbud. Det gælder blandt andet leverandøren af linned og vask, som er overgået til elbiler ved leveringer i Frederiksberg Kommune.

Vurdering af målet:

Det vurderes, at det løbende vil blive lettere at efterspørge el eller andre grønne drivmidler i markedsdialogen omkring kørsel i udbud af varer og tjenesteydelser.

Kollektiv transport

Kollektiv busdrift - målsætning 2023: Al kollektiv busdrift udbydes som emissionsfri fra 2018

- Status: Al busdrift er siden 2018 udbudt med krav om emissionsfri busser. Linje 2A og 18 kører på nuværende tidspunkt med elbusser, desuden er udbuddene på linje 1A og 7A afgjort, og de kommer til at køre med elbusser i løbet af 2022

Vurdering af målet:

Indtil nu er al busdrift udbudt med krav om emissionfri busser. Det forventes, at fremtidige udbud ligeledes vil udbydes med krav om emissionsfri busser.

Den private bilpark

Biler på Frederiksberg - målsætning 2023: 5% af de indregistrerede biler er elbiler eller plug-in hybrid biler.

- Status: Den seneste opgørelse (ultimo 2020) viser, at 2,5% af de indregistrerede personbiler på Frederiksberg er elbiler eller plug-in hybridbiler.

Vurdering af målet:

Det vurderes, at 2023-målsætningen om, at 5% af de indregistrerede biler er elbiler eller plug-in hybridbiler er realistisk. Dette vurderes ud fra, at der fra ultimo 2019 til ultimo 2020 ses en stigning i andelen af indregistrerede biler der er elbiler og plug-in hybridbiler, og det vurderes, at der de næste år også må forventes en stigning.

Ladeinfrastruktur - målsætning 2023: Der er maksimalt 500 m. til en ladestander fra al etagebyggeri på Frederiksberg.

- Status: Elbilstrategiens målsætning omkring ladeinfrastruktur indfries gennem den i budget 2021-2022 besluttede ladegaranti, som skal være implementeret i 2021. Ladegarantien skal ifølge budgettet sikre ladegaranti på Frederiksberg, så enhver borger maksimalt har 250 meter til nærmeste offentlige ladestander. På nuværende tidspunkt er 89% af Frederiksbergs borgere over 18 år dækket af ladegaranti indenfor 250 m., når der medregnes ladestander som er i drift, eller hvor der er givet tilladelse til at etablere ladestander. I vedæftede bilag findes kort over ladestander i drift og som har fået tilladelse, med markering af 250 m. radius.

Vurdering af målet:

På Frederiksberg er en stor del af kommunen dækket af ladestander, og målet om ladegaranti inden for 250 m. i 2021 er derfor rigtig langt. Under gældende lovgivning kan kommunen ikke selv bidrage til finansiering af ladeinfrastruktur, hvorfor etableringen af ladestander på nuværende tidspunkt er drevet af ansøgninger fra private operatører. Der er enkelte områder, hvor det ikke er attraktivt for private operatører at etablere ladestander, hvorfor der kan være en

udfordring i at dække disse få områder. Her er forvaltningen i tæt dialog med operatørerne for at drøfte muligheder for ladekapacitet.

Forslag til justeringer af målsætninger i elbilstrategien

Nedenfor opstilles en række forslag til justeringer af elbilstrategiens målsætninger, samt en uddybning af, hvorfor det anbefales, at justeringen foretages.

1. Kollektiv busdrift

- Det foreslås, at målsætningen for kollektiv busdrift i 2030 drøftes, og at det besluttes hvorvidt målsætningen bør fremrykkes til 2025. Det bemærkes, at en indfrielse af målet vil forudsætte at der afsættes ekstra midler, f.eks. gennem klimafonden. Indholdet i målsætningen ændres ikke. Således vil målsætningen for kollektiv busdrift i 2025 være: "100 % af den kollektive busstrafik benytter el eller brint".

Målsætningen foreslås ændret på baggrund af:

- Kommunens strategi for ren luft - 2030: Her er det beskrevet, at "Kommunen vil desuden, under forudsætning af afsatte midler i klimafonden, sikre, at der stilles krav om emissionsfri drift i Movias fremtidige udbud af busstrafikken med henblik på at sikre denne allerede i 2025 "
- Kommunens klimasamarbejdsaftale med staten: Hvor kommunen forpligter sig til, at alle nye busser fra 2020 skal være nulemissionsbusser og at alle busser hurtigst muligt og gerne fra 2025 skal være nulemission, idet dette skal ske i dialog med Movia og de relevante kommuner.
- Kommunens budget for 2021: Hvor det er beskrevet at der kan ske en hurtigere omstilling, under forudsætning af afsatte midler i klimafonden: "Hurtigere omstilling af den kollektive transport til el-busdrift, hvor partierne finder det realistisk at fremrykke omstillingen fra 2030 til 2025".

2. Biler på Frederiksberg

- Det foreslås, at målsætningen for procentandel indregistrerede elbiler og plug-in hybrider i 2030 drøftes, og at det besluttes hvorvidt målsætningen ændres fra "20 % af de indregistrerede biler er elbiler eller plug-in hybrid biler" til "40 % af de indregistrerede biler er elbiler eller plug-in hybrid biler"

Målsætningen foreslås ændret på baggrund af:

- I Kommunens DK2020 klimaplan er der beskrevet en række omstillingselementer, der skal bidrage til at kommunen bliver CO2-neutral i 2030. Et af elementerne består af et mål om elektrificering af person- og varebiler på 40% på baggrund af klimarådets anbefaling om mindst 1. mio. elbiler i 2030, hvilket vil svare til ca. 30% på landsplan. Folketinget har efterfølgende (december 2020) indgået "aftale om grøn omstilling af vejtransporten" med ambition om 1 mio. elbiler i 2030 og finansiering af tiltag, der ifølge Energistyrelsens "Klimastatus og –fremskrivning 2021" vil sikre 730.000 lav – og nulemissionsbiler i 2030, svarende til 22% af personbilstanden på landsplan.

Da andelen af elbiler og plug-in hybrider på Frederiksberg i udpræget grad afhænger af de nationale rammer, påvirkes Frederiksbergs mulighed for målopfyldelse af de nationale tiltag. De finansierede nationale tiltag vurderes at gøre det svært for Frederiksberg at opnå 40% elbiler og plug-in hybrider. Men da der forsat er en intention om 1 mio. lav- og nulemissionsbiler i 2030, foreslår forvaltningen, at overføre klimaplanens målsætning på 40% el- og plugin hybrider til elbilstrategien. I senere revisioner af klimaplan og elbilstrategi vil realistisk målniveau på Frederiksberg i forhold til nationale rammer blive evalueret.

3. Ladeinfrastruktur

- Målsætningen for ladeinfrastruktur i 2023 og 2030 foreslås fjernet, og erstattet af en målsætning, der tager udgangspunkt i ladegarantien. På nuværende tidspunkt er målsætningerne i elbilstrategien beskrevet som: 2023 - "Der er maksimalt 500 m til en ladestander fra al etagebyggeri på Frederiksberg" og 2030 - "Der er maksimalt 250 m til en ladestander fra al etagebyggeri på Frederiksberg". Det foreslås, at de eksisterende målsætninger erstattes af en målsætning i 2021, med udgangspunkt i budgetteksten: "Enhver borger har maksimalt 250 m til nærmeste offentligt tilgængelige ladestander"

Målsætningen foreslås ændret på baggrund af:

- Kommunens budget 2021: Her er det besluttet at fremrykke den tidligere besluttede ladegaranti til 2021. Ladegarantien "sikrer ladegaranti på Frederiksberg, så enhver borger maksimalt har 250 meter til nærmeste offentligt tilgængelige ladestander" jf. budgettet for 2021. Ladegarantien vil dermed opfylde de eksisterende målsætninger i elbilstrategien, hvorfor det foreslås at målsætningerne ensrettes, og at ladegarantien bliver en del af elbilstrategien.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at det med ovenstående status, samt uddybende status af implementering af tiltag i bilaget viser, at Frederiksberg Kommune er godt på vej til at opfylde målsætningerne i elbilstrategien samt at der er behov for de foreslåede justeringer i målsætningerne som følge af nye politiske mål.

Økonomi

Statusorienteringen indebærer i sig selv ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

nej

Behandling

By- og Miljøudvalget

Bilag

Status på temaer

Kort over ladestanderne - april 2021

Punkt 156: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe, rådmændene Thyge Enevoldsen og Mette Bram om genanvendelse af byggematerialer

02.00.00-G01-86-19

Resume

Kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe og rådmændene Thyge Enevoldsen og Mette Bram har stillet forslag om, at kommunen genbruger byggematerialer i kommunale byggerier. Forslaget taler ind i ressource- og affaldsplanen, der er behandlet siden forslaget blev stillet, og forvaltningen foreslår derfor, at forslaget tiltrædes.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at forslaget om at alle kommunale bygninger skal screenes for mulighederne for at genanvende byggematerialer med henblik på at stille krav om materialelegenbrug i udbudsmaterialet i kommende byggeprojekter, og at man indleder dialog med private aktører med henblik på samme, tiltrædes, idet det siden forslaget blev stillet er indarbejdet i kommunens Ressource- og Affaldsplan.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at forslaget om at alle kommunale bygninger skal screenes for mulighederne for at genanvende byggematerialer med henblik på at stille krav om materialelegenbrug i udbudsmaterialet i kommende byggeprojekter, og at man indleder dialog med private aktører med henblik på samme, tiltrædes, idet det siden forslaget blev stillet er indarbejdet i kommunens Ressource- og Affaldsplan.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 4. november 2019 følgende forslag fra kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe, rådmændene Thyge Enevoldsen og Mette Bram om genanvendelse byggematerialer.

"Forslag:

Forslag om at alle kommunale byggerier skal screenes for mulighederne for at genanvende byggematerialer med henblik på at stille krav om materialelegenbrug i udbudsmaterialet i kommende byggeprojekter.

Begrundelse:

Frederiksberg Kommune har hvert år mange små og store anlægsprojekter. Vi laver løbende byfornyelse og bygger daginstitutioner, parkeringskældre, klubber og plejecentre. Samtidig med at vi bygger og tilpasser vores kommune i forhold til antallet af borgere og deres behov har Frederiksberg ambitioner om at gå forrest som en grøn, bæredygtig og klimavenlig kommune.

Ifølge en rapport fra Teknologisk Institut kan man relatere 40 procent af samfundets bidrag til den globale opvarmning til byggeri. Byggerisektoren står derudover for 30 procent af vores produktion af affald. Socialdemokratiet, Enhedslisten og Alternativet ønsker, at Frederiksberg trækker byggesektoren i en mere grøn og klimavenlig retning og vedtager, at alle kommunale byggerier skal screenes for mulighederne for at genanvende byggematerialer. Herefter ønsker partierne, at der vælges et antal byggeprojekter, hvor genanvendelse og genbrug af byggematerialer indarbejdes som et kriterium eller krav i udbudsmaterialet. Forslaget understøtter Frederiksbergs mål om at blive CO₂-neutral i 2030, samt Socialdemokratiet, Enhedslisten og Alternativets ønske om en øget cirkulær økonomi til blandt andet at understøtte denne målsætning.

Derfor foreslår Socialdemokratiet, Enhedslisten og Alternativet, at alle kommunale byggerier screenes for mulighederne for at genanvende byggematerialer med henblik på at stille krav om materialelegenbrug i udbudsmaterialet i kommende byggeprojekter, og at man indleder dialog med private aktører med henblik på samme."

Bemærkninger til forslaget

Forslaget om at screene byggeprojekter for muligheden for at genanvende byggematerialer er i god tråd med Frederiksberg Kommunes Ressource- og Affaldsplan 2026, der netop har været i offentlig høring og som er belvet udarbejdet siden forslaget er blevet stillet.

Visionen for ressource- og affaldsplanen siger blandt andet, at Frederiksberg Kommune - i partnerskab med borgere, virksomheder og andre aktører i og uden for kommunen – ønsker at udvikle metoder og opnå resultater, der kan være til inspiration og til efterfølgelse for andre. Ligeledes ønskes det at understøtte Frederiksbergstrategiens vision om mere

cirkulær økonomi, Frederiksberg Kommunes mål om at være CO2-neutral i 2030, elbilstrategien og kommunens arbejde med FN's Verdensmål.

Frederiksberg Kommune har allerede solid erfaring med affaldssortering og med redskaber til at styrke genanvendelsen. For at kunne gøre det endnu bedre, og opfylde de ambitiøse mål, som kommunen har fremsat, er det derfor nødvendigt med en åben og eksperimenterende tilgang, hvor der skal afprøves nye metoder, værktøjer og processer. Både i fuld skala, hvor der er tilstrækkelig viden om virkemidlers effekt og effektivitet, men også som afgrænsede forsøg, hvor udrulning først sker efter en evaluering.

I løbet af planperioden har kommunen fremsat en række kvalitative mål med henblik på at opnå de kvantitative mål. I ressource- og affaldsplanen er der for hvert kvalitativt mål oplistet en række mulige virkemidler, som skal afprøves, samt de succeskriterier, som kommunen ønsker at opnå i løbet af planperioden. Affaldsområdet er i hastig udvikling og det betyder at det ikke er muligt fra planperiodens start at have kendskab til, hvilke virkemidler, der vil have mest effekt bare få år ud i fremtiden. Ressource- og affaldsplanen forudsiger derfor, at virkemidlerne vil bero på løbende forsøg og konkrete vurderinger med skarpt fokus på at opnå succeskriterierne.

Hvad angår kommunens eget delmål om at gå foran og bygge cirkulært er de ønskede afledte succeskriterier ved planperiodens udgang at:

- ”Screening for genbrugelige og genanvendelige byggematerialer er blevet fast praksis forud for alle kommunale byggeprojekter af en størrelsesorden der kræver byggetilladelse”
- ”Der er gennemført mindst tre byggerier, hvor der er benyttet metoder for cirkulært byggeri.”

I Ressource- og Affaldsplanen er oplistet flere mulige virkemidler, som skal afprøves og undersøges i arbejdet henimod at opnå succeskriterierne. Et af disse, som omhandler igangsættelse af en arbejdsgruppe med fokus på at styrke det interne samarbejde i kommunen vedr. miljømæssigt optimal håndtering af affald fra kommunale byggerier, er allerede iværksat. I marts 2021 indgik regeringen en aftale om ”National strategi for bæredygtigt byggeri” som indeholder initiativer til mere klimavenligt byggeri og anlæg. Den nationale strategi opererer med en trinvis indfasning og stramning af CO2 krav til bygninger og det fremgår at aftaleparterne bag strategien i 2023 vil modtage en afrapportering af initiativet vedr. ”sikkerhed og sundt genbrug i byggeriet”, idet der skal skabes et vidensgrundlag for, hvornår og hvordan det giver miljømæssig og økonomisk mening af genbruge og genanvende materialer i byggeriet, samtidig med at det sker på en sundheds- og sikkerhedsmæssig forsvarlig måde, herunder skabes grundlag for en mere hensigtsmæssig anvendelse af ikke-fornybare råstoffer som sand og grus.

Arbejdsgruppen om cirkulært byggeri, nedsat i forbindelse med Frederiksberg kommunes Ressource- og Affaldsplan 2026 vil udpege tre pilotprojekter af forskellig karakter, med det formål at screene for genbrugelige og genanvendelig byggematerialer, som siden hen kan bruges i andre byggerier. De tre pilotprojekter vil være af forskellig typer af byggeri, med henblik på at vurdere forskellene afhængig af om der er tale om nybyggeri eller renovering, store eller små projekter og evt. den renoverede bygnings alder og byggestil. I forbindelse med pilotprojekterne skal det også afdækkes hvilken betydning, en beslutning om DGNB certificering af det konkrete projekt har.

Forvaltningen vil vende tilbage med en evaluering af de indsamlede erfaringer, efter gennemførelsen af de tre udvalgte pilotprojekter. Projekterne indeholder forskellige elementer fra den cirkulære metode.

Ny Søndervang er udpeget som DGNB projekt. Her undersøges det om det er teknisk, økonomisk og praktisk muligt at genbruge materialer, fra den del af forsyningen, der skal rives ned, i den nye bygning eller i udearealer. Det er dels bæredygtigt, men kan også bidrage til en identitet og sammenhæng i området rent arkitektonisk, såvel som historisk. Projektet forventes afsluttet ultimo 2025.

I forbindelse med renoveringen af Søndermarksskolen undersøges det om det er teknisk, økonomisk og praktisk muligt at genbruge tagstene i projektet, samt hvordan der kan suppleres med nye tegl. Mange af kommunens skoler skal have udskiftet eller renoveret taget, dette projekt vil derfor kunne give ny viden om mulighederne og risici ved genbrug af tagsten. Projektet forventes afsluttet 2023.

Det sidste projekt er en mindre ombygning af en kommunal institution, hvor fokus bliver på fleksibel indretning og indbygning af materialer som let kan genanvendes, idet behovene løbende ændres i kommunens tilbud. Projektet forventes afsluttet i 2021.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at forslaget er i god tråd med Ressource- og Affaldsplan 26, der er behandlet siden forslaget blev stillet og indstiller derfor, at forslaget tiltrædes.

Økonomi

nej

Borgmesterpåtegning

nej

Behandling

By- og Miljøudvalget, m, k

Punkt 157: Godkendelse disponering af midlerne til etablering af 40 træer og 40 bilparkeringspladser i 2021

05.01.00-G01-34-21

Resume

Forslag til disponering af de resterende midlerne til etablering af 40 nye træer og 40 nye bilparkeringspladser i 2021 fremlægges i denne sag til udvalgets godkendelse.

Beslutning

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm, Fasael Rehman og Balder Mørk Andersen) indstiller,

1. at forslaget til etablering af 40 nye træer og 40 nye bilparkeringspladser i 2021, i henhold til budgetaftalen, og den i sagen foreslåede disponering godkendes,
2. at der meddeles anlægsbevilling til restbeløbet på 3,06 mio. kr. til etableringen af 40 træer og 40 bilparkeringspladser i 2021 finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Thyge Enevoldsen, Ruben Kidde og Gunvor Wibroe) stemte imod, med henvisning til antallet af bilparkeringspladser.

Indstilling

By-, Kultur- Miljøområdet indstiller,

1. at forslaget til etablering af 40 nye træer og 40 nye bilparkeringspladser i 2021, i henhold til budgetaftalen, og den i sagen foreslåede disponering godkendes
2. at der meddeles anlægsbevilling til restbeløbet på 3,06 mio. kr. til etableringen af 40 træer og 40 bilparkeringspladser i 2021 finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb

Sagsfremstilling

I forbindelse med Budget 2021 blev det vedtaget, at der nyetableres 40 bilparkeringspladser i 2021, som sammen med eksisterende parkeringspladser sikrer, at der er egnede lokaliteter i hele kommunen til ladestanderne. På den måde kommer der 80 nye opladningsmuligheder samtidig med, at bilparkeringskapaciteten udvides med 40 pladser og der plantes samtidig 40 nye træer. Der er afsat i alt 3,4 mio. kr. til etablering af bilparkeringspladser og plantning af træer, samtidigt med at de i klimafonden 2020 afsatte midler til at opfylde ladegarantien fremrykkes.

Disponering

I tråd med den besluttede målsætning om etablering af 40 flere bilparkeringspladser på terræn og 40 nye træer i 2021, er der udarbejdet en disponering til opfyldelse af målsætningen.

I forbindelse med plantning af 40 nye træer genbesøges de veje, der tidligere er udpeget, hvor der i forvejen kun er meget lidt eller slet ingen beplantning. Som eksempler herpå kan nævnes Svanholmvej, Bogøvej, Carl Bernhards Vej og Kochsvej. De endelige placeringer er endnu ikke udpeget og det kan være en udfordring at finde egnede steder, da lokale forhold, herunder ledninger mv. under terræn kan gøre det meget omkostningstungt, hvis ledninger skal flyttes. Derudover skal plantning af nye træer koordineres med øvrige anlægs- og vedligeholdelsesarbejder og forsyningens udskiftning af ledninger.

Jf. den efterfølgende sag på udvalgets dagsorden kan det foreslås, at 20 af bilparkeringspladserne udpeges på Troels-Lunds Vej. Jf. tidligere beslutning i udvalget vil de 16 bilparkeringspladser, som nedlægges under det påtænkte forsøg med skolegård på vejareal, være at betragte som midlertidigt nedlagte i forsøgsperioden. Midlerne til 40 nye bilparkeringspladser vil således umiddelbart kunne anvendes til finansiering af pladserne, idet der dog i forbindelse med en eventuel beslutning om permanentliggørelse bør overvejes anlæg af 16 nye erstatningspladser.

Herudover foreslås der udpeget 10 nye pladser i Frederiksberg Bredegade, der vil bidrage til at mindske udfordringen med færre bilparkeringspladser i lokalområdet mens der anlægges en parkeringskælder. De sidste 10 bliver udvalgt på baggrund af borgerhenvendelser om parkeringsudfordringer.

Vej	Antal bilparkeringspladser	Træer	Økonomi [kr.]
Troels-Lunds Vej	20		600.000
Frederiksberg Bredegade	10		400.000
Lokaliteter udvalgt p.b.a.	10		600.000

borgerhenvendelser

Delsum	40	1.600.000
Plantning af træer, sum	40	1.800.000
Sum		3.400.000

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at de disponerede bilparkeringspladser og plantning af træer vil bidrage til at opnå kommunens målsætning om, at det skal være lettere at finde en parkeringsplads og mere grønt i byen. I forbindelse med detailprojekteringen af bilparkeringspladserne, kan det endelige antal bilparkeringspladser blive korrigeret. Såfremt det bliver nødvendigt med en egentlig ændring i disponeringen, vil der blive forelagt en sag for udvalget med en revision af disponeringen.

Økonomi

Der er afsat 3,4 mio. kr., hvoraf der ved budgetvedtagelsen 2021 er givet anlægsbevilling på 340.000 kr. til etablering af træer og flere bilparkeringspladser i 2021 under "Ladegaranti 2021 - parkering i Danmarks elbil-by nr. 1".

Det foreslås, at der meddeles den resterende anlægsbevilling på 3,06 mio. kr. til etableringen af 40 træer og 40 bilparkeringspladser jf. tabel ovenfor.

Drift af træerne er indeholdt i budgettet. Der er indregnet en etableringsdrift på 4 år i anlægsomkostningerne, derefter skal der indregnes ekstra afledt drift på 2000 kr. pr år pr træ, som skal på FGV's kontrakt med grøndrift, fremadrettet.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

By- og Miljøudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen

Bilag

Bev. skema 40 træer og 40 bilparkeringspladser

Punkt 158: Ansøgning om etablering af skolegård på vejareal til skolerne på Troels-Lunds Vej

00.00.00-G01-36-21

Resume

Frederiksberg Kommune har modtaget en anmodning fra Søndermarksskolen og Johannesskolen om udvidet skolegård, da de har fælles udfordringer med manglende plads til børnene. Skolerne ønsker at benytte vejarealet på Troels-Lunds Vej til skolegård permanent. By- Kultur og Miljøområdet foreslår at udføre et forsøg med inddragelse af området til skolegård for at kunne evaluere på konsekvenserne af en permanent lukning. By- og Miljøudvalget fremlægges sagen til godkendelse.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog

1. at forsøget med lukning af Troels-Lunds Vej til skolegård på vejareal godkendes

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Flemming Brank, Nikolaj Bøgh, Brian Holm, Fasael Rehman og Balder Mørk Andersen) vedtog,

2. at der skal etableres erstatningspladser

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Thyge Enevoldsen, Ruben Kidde og Gunvor Wibroe) stemte imod punkt 2.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Miljøudvalget,

1. at forsøget med lukning af Troels-Lunds Vej til skolegård på vejareal godkendes

2. hvorvidt der skal etableres erstatningspladser

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Undervisningsnedsudvalget, at sagen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte den 12. april 2021 sagen efter drøftelse. På baggrund af drøftelsen kan forvaltningen oplyse følgende:

Der kan etableres 20 bilparkeringspladser ved 90 graders parkering på arealet op til viadukten, som skitseret på side 3 i bilaget. Etableringen kan eventuelt finansieres gennem udmøntningen af den i budgettet for 2021 vedtagne pulje til etablering af 40 nye bilparkeringspladser og 40 nye træer. Det blev afsat 250.000 kr - 300.000 kr til etablering af bilparkeringspladser i den første sag, men efter indkomne tilbud har det vist sig nødvendigt at afsætte 600.000 kr. En sag om godkendelse af disponering af midlerne hertil er ligeledes er på denne dagsorden.

Der blev i 2019 udarbejdet en parkeringsanalyse for hele Frederiksberg og for området fra Jens Jessens Vej, Hoffmeyersvej til Roskildevej, hvilket viser, at belægningsgraden ligger mellem 63 - 89 %. Vurderingen er dog, at belægningsgraden snarere ligger på 100 %, når der er sportsarrangementer/træning, især i eftermiddagstimerne. Forsøget med midlertidig inddragelse af vejareal skal være med til at vise, om presset på bilparkeringspladser øges betydeligt i området, specielt om morgenen ved aflevering og om eftermiddagen ved sportsaktiviteter. Mange huse i området har egen indkørsel - derudover er der fornyligt etableret 13 nye bilparkeringspladser på Marielystvej og der kommer 5 ekstra bilparkeringspladser, når Ingeborggården står klar i 2024. Parkeringssituationen har lidt ekstra pres på i de kommende år på grund af byggeriet af det nye plejehjem Ingeborggården.

Udvalget har spurgt til muligheden for at supplere med siddemuligheder, f.eks. i kombination med afspærringen mod cykelstien. Hvis der tænkes anvendt særligt afspærringsmateriel med indbyggede siddemuligheder vil det i givet fald skulle indkøbes til projektet, og forhøje udgifterne væsentligt. Øgede udgifter omfatter både indkøb af nyt materiel og håndtering. F.eks. vil anvendelse af såkaldte Hoffmannklodser i beton i stedet for den påtænkte afspærring i plastmateriale forøge budgettet med ca. 50 %. Det skyldes, at det kræver mere at få de tunge klodser placeret i forhold til de lettere af plastik, som er den nyeste form for afspærring kommunen bruger.

Forvaltningen skal derfor foreslå, at der til det midlertidige projektet anvendes den påtænkte afspærring i plast samt opstilles ældre bænke, som kommunen har stående på lager, og som derfor vil kunne placeres midlertidigt i den nye del af skolegården. Skolerne har i deres ansøgning selv foreslået opsætning af siddemuligheder i skolegården. En mere permanent løsning kan drøftes i forbindelse med evalueringen af forsøget i givet fald det besluttes at inddrage vejarealet permanent til skoleaktiviteter.

Jævnfør den tidligere sagsfremstilling, skal der være adskillelse mellem skolegården og cykelstien efter dialog med politiet - hvilket er en af årsagerne til, at det grønne midterareal ikke er inkluderet. Det grønne areal på midterabatten på

Troels Lunds Vej er i dag allerede præget af slid, da det ofte bliver benyttet som udeareal for skolebørnene. Ved at udlægge arealet som skolegård, vil medføre øget slid som det vurderes, at græstæppet ikke vil kunne tåle. Frederiksberg Forsyning skal i gang med at skybrudssikre hele området omkring og på Troels-Lunds Vej. Det skal derfor sikres, at forsøget ikke har væsentlig betydning for Forsyningens anlægsarbejder. Selve anlægsarbejdet af skybrudssikringen på Troels-Lunds Vej foran skolerne, starter i foråret 2022 og vil derfor ikke have betydning for forsøget, men kan påvirke en eventuel permanent løsning.

Tidligere sagsfremstilling

Frederiksberg Kommune har modtaget en anmodning fra Søndermarksskolen og Johannesskolen om udvidelse af skolegårdsarealet til vejareal, da de har fælles udfordringer med manglende plads til børnene.

Skolerne ønsker at benytte vejarealet på Troels-Lunds Vej til skolegård permanent. Det skyldes blandt andet, at begge skoler i den nuværende situation med COVID-19 er specielt udfordret på pladsen, fordi hver klasse skal have sit eget område. Skolernes skolegårde er fyldt med elever fra 0.-6. klasse. Derfor er eleverne fra 7.-9. klasse nødt til at være foran skolerne ud mod Troels-Lunds Vej. Der er meget lidt plads foran skolerne, og eleverne søger derfor ud i midterrabatten, hvilket skaber farlige trafikale situationer for både elever og borgere. Det oplyses således, at det er meget svært, at holde eleverne adskilt klassevis i pauserne.

Det oplyses endvidere, at den manglende plads øger trykket på lokalområdet i forhold til ophold i forretninger, legepladser og andre grønne områder, da udskolingseleverne i et vist omfang søger derhen, når der ikke er plads på/foran skolerne.

Herudover er det oplyst, at Johannesskolens elevsammensætning i de næste år ændres. Johannesskolen går fra at have ældre gymnasieelever til at få flere elever i de yngre årgange. De yngre elever har mere behov for plads til bevægelse og leg end gymnasieeleverne havde, hvilket betyder, at der ikke er plads til udskolingseleverne i skolegården. For begge skoler gælder, at der er fokus på bevægelse.

Skolerne oplyser endvidere, at det udvidede areal vil give mulighed for at give eleverne ekstra plads klassevis i pauserne med et voksentsyn. Med inddragelse af arealet på Troels-Lunds Vej vil det give eleverne bedre muligheder for bevægelse, og det vil dermed forbedre elevernes motorik, sundhed og trivsel.

By-, Kultur og Miljøområdet ser positivt på skolernes anmodning, men foreslår som en start, at der etableres et forsøg, for at kunne evaluere på projektet i forhold til trafikafviklingen i området. Forsøget foreslås at løbe indtil udgangen af 2021, hvorefter det vil blive evalueret. Herefter fremlægger forvaltningen evalueringen og eventuelt forslag til ændringer politisk. Forsøget vil koste ca. 30.000 kr.

Forsøget kræver, at ca. 130 meter vejareal tættest på skolerne lukkes for motorkørekøjer i hele døgnet (bilag). På strækning mellem Marienlystvej og Goldschmidtsvej kører der 563 motorkøretøjer i årsdøgntrafik (2019). Bløde trafikanter vil stadig have mulighed for at komme igennem, hvorfor der vil blive etableret en cykelbane langs med det grønne areal, fysisk afspærret fra skolegården. Det sikrer, at der ikke er konflikter mellem de legende børn og cyklister/knallertkørere, hvilket også er et krav fra politiet for at kunne give samtykke til forsøget. Troels-Lunds Vej modsat skolen vil forsat være ensrettet for motorkøretøjer. Dvs. at bilister ikke kan komme fra Troels-Lunds Vej til Hoffmeyersvej.

Med løsningen er det stadig muligt at komme til de enkelte skoler fra enten Hoffmeyersvej eller Troels-Lunds Vej. Skolegården spærres, hvor der er hul i det grønne areal for at sikre, at der er bedst muligt flow i området. Spærringen af Troels-Lunds Vej kan give øget trafik på de mindre veje, specielt Goldschmidtsvej og J. C. Schiøldtes Vej. Renovation og varelevering forgår mellem Kastanjegården og Johannesskolen og ligger dermed uden for skolegården. Det skal undersøges nærmere om og hvor der kan placeres flere af- og pålæsningsarealer om morgenen til begge skoler. Politiet har givet samtykke til det midlertidige projekt.

By-, Kultur- og Miljøområdet vil opstille kriterier for skolerne i forhold til drift og vedligeholdelse af arealet under forsøgsperioden.

Forsøget medfører, at der skal nedlægges 16 bilparkeringspladser langs skolen. Der vil være muligt at etablere erstatningspladser på det grønne areal for enden af Troels-Lunds Vej ved højbanen. Det vil koste ca. 250.000 – 300.000 kr. Det anbefales, at eventuelle erstatnings bilparkeringspladser først etableres, når forsøget er evalueret.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

By- Kultur- og Miljøområdet vurderer, at forsøget er en god mulighed for at kunne evaluere på området og ligger i tråd med at Troels-Lunds Vej er en skolevej og er med på listen over strækninger (i forlængelse af Jens Jessens Vej), hvor der på sigt skal etableres cykelsti/cykelbane. Området har mange bløde trafikanter til og fra skole og fritidsaktiviteter.

Økonomi

Forsøget vil koste 30.000 kr., som det foreslås, at skolerne afholder.

Der er ikke afsat midler til erstatningspladser i budgettet, men forstås at etableres i forbindelse med projektet 40 nye bilparkeringspladser og 40 nye træer under Ladegaranti 2023 - parkering i Danmarks elbil-by nr. 1 .

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget, Undervisningsudvalget

Historik

Indstilling 12. april 2021, pkt. 132:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Miljøudvalget,
1.at forsøget med lukning af Troels-Lunds Vej til skolegård på vejareal godkendes
2.hvorvidt der skal etableres erstatningspladser

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Undervisningsningsudvalget,
at sagen tages til efterretning.

Indstilling 12. april 2021, pkt. 59:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Miljøudvalget,
1.at forsøget med lukning af Troels-Lunds Vej til skolegård på vejareal godkendes
2.hvorvidt der skal etableres erstatningspladser

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Undervisningsningsudvalget,
at sagen tages til efterretning.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 12. april 2021, pkt. 132:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Beslutning fra Undervisningsudvalget_2018-21, 12. april 2021, pkt. 59:

Udsat.

Indstilling 10. maj 2021, pkt. 77:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Miljøudvalget,
1. at forsøget med lukning af Troels-Lunds Vej til skolegård på vejareal godkendes
2. hvorvidt der skal etableres erstatningspladser

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Undervisningsningsudvalget,
at sagen tages til efterretning.

Bilag

Bilag Johannesskolen og Søndermarksskolen_skolegård

Punkt 159: Forslag til beslutning fra rådmand Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlemmerne Ruben Kidde og David Munis Zepernick om at skabe aktive byrum på søndage med bilfri zoner

05.13.00-G01-8-19

Resume

Der er stillet forslag om at skabe aktive byrum på Frederiksberg på søndage ved hjælp af bilfri zoner. Forvaltningen redegør i sagen for mulighederne herfor, og på baggrund heraf skal udvalget tage stilling til, hvorvidt foreslaget skal tiltrædes.

Beslutning

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E Jørgensens, Flemming Brank, Brian Holm og Fasael Rehman, Nikolaj Bøeg) indstiller,

at forslaget om at skabe aktive byrum på søndage med bilfri zoner tiltrædes som en variant af model 2, ved at udbrede kendskabet til de muligheder, der allerede i dag eksisterer via informationsplatforme, der ikke kræver videre udgifter, omfattende bagsiden i AFA-skærme (Atribus), kommunens hjemmeside og facebook-side samt kommunens informationsside i FrederiksbergLIV,

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Thyge Enevoldsen, Ruben Kidde og Gunvor Wibroe og Balder Mørk Andersen) tog forbehold.

Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, hvorvidt forslaget om at skabe aktive byrum på søndage med bilfri zoner tiltrædes.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 1. marts 2021 sagen, da udvalget anmodede om at få belyst en variant af model 2, i forhold til brug af informationsplatforme, der ikke kræver videre udgifter, herunder kukultursider/infobokse i Frederiksberg Bladet, bagsiden af AFA-skærme (Atribus), Facebook, hjemmeside m.v.

Det vil være muligt, uden andre omkostninger end produktionen af plakater, at reklamere på bagsiden (B-siden) i de opstillede reklamestandere (Atribus) rundt om i byen, hvor kommunen har råderet over gratis pladser. Siderne er meget brugt, og der skal reserveres plads i god tid inden annoncering.

Brug af kommunens hjemmeside og facebookside er gratis og kræver alene personaleressourcer til udformning og opsætning af tekst og billedmateriale. Adgangen til informationer her er ubegrænset.

Derudover er det uden omkostninger at bruge kommunens informationsside i Frederiksberg Bladet, hvis der annonceres én gang. Ved gentagne annonceringer vil der være udgifter forbundet med det.

Tidligere sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog på mødet den 7. december 2020 at sende sagen tilbage til by- og miljøudvalget.

Tidligere sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 30. september 2019 følgende forslag fra rådmand Lone Loklindt og kommunalbestyrelsesmedlemmerne Ruben Kidde og David Munis Zepernick om at skabe aktive byrum på søndage med bilfri zoner

"Frederiksberg er tæt bebygget og tæt beboet og rammerne for kultur og bevægelse mangler ofte plads. Lad os gøre som New York, Sao Paolo og andre større byer – lad bilerne vige på udvalgte steder om søndagen og skab rum for udfoldelse og kreativitet. Radikale Venstre foreslår, at lave pilot forsøg, hvor vi lader borgergrupper og andre lokale aktører byde ind med forslag og værtskab til aktiviteter, som er åbne for alle. Luk udvalgte vejstrækninger for biltrafik om søndagen og skab nye aktive byrum.

Begrundelse:

Frederiksberg er tæt bebygget og tæt beboet. Brede veje kan omdannes til aktive byrum ved at lukke for biltrafikken på udvalgte strækninger om søndagen. Når bilerne er væk kan et stort byrum, udnyttes til andre aktiviteter, samvær og fælles oplevelser. Det kunne være et stykke af Frederiksberg Allé, som vi oplevede det under høstfesten, hvor et stykke af alleen

igen i år var rammen om en langbordsmiddag. Borgergrupper vil kunne byde ind med forslag eller værtsskab til aktiviteter, og kun fantasien sætter grænser for hyggelige søndagsoplevelser i byen. Vi taler ikke om at gøre byen bilfri. Vi taler om at bruge udvalgte stræk af brede veje til at skabe liv med rulleskøjteløb, fællesspisning, gadeteater, en kæmpekoncert for hele byen eller cykeløvebaner til små børn og usikre cyklister."

Bemærkninger til forslaget

By- og miljøudvalget udsatte på mødet den 13. januar 2020 sagen. For overblikket skyld har forvaltningen udarbejdet en ny sagsfremstilling og den tidligere sagsfremstilling er vedhæftet som bilag.

Der er siden første behandling af beslutningsforslaget gennemført midlertidige aktiviteter på pladsen bag rådhuset, hvor der er opsamlet erfaringer, som indgår i denne indstilling.

Med udgangspunkt i forslaget om mere aktive byrum er der mulighed for flere modeller, hvor kommunens rolle er forskellig. Nedenfor er skitseret nogle overordnede modeller, som udvalget foreslås vælge imellem, hvis forslaget tiltrædes.

Model 1 - fastholde procedure som nu

Med beslutningen om at gøre det muligt at få hurtig tilladelse til popup-arrangementer på udvalgte pladser er der allerede banet vej for, at man forskellige steder i byen kan tage værtsskab til aktiviteter, som er åbne for alle. Vejledning til dette ligger på <https://www.frederiksberg.dk/popuparrangementer>.

Rolle: Kommunens rolle og praksis er som i dag, hvor initiativet ligger hos ansøger.

Model 2 - fastholde procedure som nu, men med ekstra kommunikation

Proceduren som den er i dag fastholdes, men der gøres mere opmærksom på muligheden for at ansøge om arrangementer. Det kan f.eks. være ved 2-4 annoncer i Frederiksberg Bladet om året og/eller opslag på kommunens facebook side.

Rolle: Kommunen øger opmærksomheden, men initiativet ligger forsat hos ansøger.

Der skal i givet fald afsættes midler til annoncering.

Model 3 - udpege 10 mulige steder til aktiviteter ledsaget af en standard skilteplan

Kommunen udpeger 10 oplagte steder i kommunen, hvor der kan foregå aktiviteter samt eventuelt tidsrum, og indbyder via annoncering i Frederiksberg Bladet og facebook til at søge om aktiviteter på disse steder. Kommunen udarbejder samtidig en standard skilteplan til formålet.

Rolle: Kommunen søger aktivt efter arrangementer på fordefinerede steder og hjælper arrangementer på vej med en standardskilteplan. Ansøger skal forsat ansøge. Der skal i givet fald afsættes ressourcer til opgaven med at udarbejde en standardskilteplan, herunder ressourcer til behandling af disse ansøgninger, hvis det afstedkommer flere ansøgninger end i dag. Herudover skal der afsættes midler til annoncering.

Model 4a - som model 3, hvor kommunen sætter materiel op

Modellen følger model 3, og som supplement tilbyder kommunen at afspærre, sætte materiel op, stå for oprydning m.m. og afholde udgifterne hertil.

Rolle: Kommunen spiller en mere aktiv rolle og afholder udgifter til rammen om arrangementet.

Model 4b - som model 4a, men med supplement af de steder, hvor der i forvejen afspærres

Modellen følger model 4a, men udvides med, at kommunen udvider det område, der afspærres i forbindelse med større arrangementer, og indbyder til omkringliggende aktiviteter i tilknytning til det store arrangement - med kontakt til foreninger o.l.

Rolle: Kommunen spiller en betydelig rolle og er opsøgende i forhold til foreninger m.m. og afholder udgifterne til rammen om arrangementet. Kommunens rolle er lig den rolle kommunen havde i forhold til midlertidige aktiviteter på pladsen bag rådhuset, hvor der blev stillet arealer til rådighed for borgere og aktørers udfoldelse på en del af P-pladsen bag Frederiksberg Rådhus hen over sommeren.

Der skal både i forhold til model 4a og 4b afsættes ressourcer til opgaven og findes midler til at understøtte aktiviteterne. Ved ovenstående modeller, hvor kommunen stiller økonomi til rådighed, forudsættes det, at der ikke er tale om kommercielle aktiviteter.

By-, kultur- og miljøområdets vurdering

By-, kultur- og miljøområdet vurderer, at den adgang, der er i dag til at søge om at afholde arrangementer i byens rum, allerede anvendes af mange og at det forsat er hensigtsmæssigt, at der ansøges fra gang til gang, evt. med politisk forelæggelse i forbindelse med større vejlukninger. Forvaltningen vurderer, at der er god adgang til at ansøge om aktiviteter i dag, men at der med fordel kan gøres opmærksom på mulighederne for at søge. Forvaltningen anbefaler derfor, at gå videre med model 2, med 4 årlige annoncer i Frederiksberg Bladet / på facebook. Der skal findes midler til annonceringen.

Erfaringerne fra de midlertidige aktiviteter på pladsen bag rådhuset viser, at det er både tids- og ressourcemæssigt krævende at forberede og afvikle sådanne arrangementer. Derfor vurderer forvaltningen, at der bør afsættes tilstrækkelige ressourcer af til opgaven, hvis der ønskes en mere opsøgende og inddragende rolle for kommunen.

Ønskes det at gå videre med model 3 eller 4 bør der i givet fald afsættes økonomi hertil ifbm. med et kommende budget.

Økonomi

Udgifter til afspærring mv afholdes for private arrangementers vedkommende som udgangspunkt af arrangørerne selv. Der er ikke afsat midler i kommunens budget hertil. Skal kommunen afholde udgifterne som skitseret i model 4, anslås udgifterne til afspærring og renhold til et arrangement a la fællesspisning på Frederiksberg Allé, at beløbe sig til 15-20.000 kr. pr. arrangement, alt efter stedet.

Udgifter til annoncering i Frederiksberg Bladet ligger på 7.500 kr. for 1/2 side og 15.000 kr. for en hel side pr. gang.

Hvis kommunen skal spille en større opsøgende rolle i forhold til flere aktiviteter, vil det tillige kræve ekstra ressourcer til opsøgning, kommunikation og koordination. I forhold til de midlertidige aktiviteter på pladsen bag rådhuset, som kørte over en måned, blev der brugt ca. 100.000 kr. på projektledelse.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og miljøudvalget, magistraten, kommunalbestyrelsen.

Historik

Indstilling 23. november 2020, pkt. 337:

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, hvorvidt forslaget om at skabe aktive byrum på søndage med bilfri zoner tiltrædes.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 23. november 2020, pkt. 337:

By- og Miljøudvalget indstiller, at forslaget imødekommes ved at udbrede kendskabet til de muligheder, der allerede i dag eksisterer via hjemmeside, sociale medier og netværk. Udvalget bad forvaltningen om at være åbne over for ansøgninger samt forelægge udvalget en evaluering efter 1 år.

Indstilling 30. november 2020, pkt. 447:

By- og Miljøudvalget indstiller, at forslaget imødekommes ved at udbrede kendskabet til de muligheder, der allerede i dag eksisterer via hjemmeside, sociale medier og netværk. Udvalget bad forvaltningen om at være åbne over for ansøgninger samt forelægge udvalget en evaluering efter 1 år.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Thomas Baark) ønskede model 3.

Beslutning fra Magistraten_2018-21, 30. november 2020, pkt. 447:

Magistraten og by- og miljøudvalget indstiller, at forslaget imødekommes ved at udbrede kendskabet til de muligheder, der allerede i dag eksisterer via hjemmeside, sociale medier og netværk. Udvalget bad forvaltningen om at være åbne over for ansøgninger samt forelægge udvalget en evaluering efter 1 år.

Indstilling 7. december 2020, pkt. 346:

Magistraten og by- og miljøudvalget indstiller, at forslaget imødekommes ved at udbrede kendskabet til de muligheder, der allerede i dag eksisterer via hjemmeside, sociale medier og netværk. Udvalget bad forvaltningen om at være åbne over for ansøgninger samt forelægge udvalget en evaluering efter 1 år.

Beslutning fra Kommunalbestyrelsen Magistraten_2018-21, 7. december 2020, pkt. 346:

Kommunalbestyrelsen tilbagesendte sagen til by- og miljøudvalget.

Indstilling 1. marts 2021, pkt. 62:

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, hvorvidt forslaget om at skabe aktive byrum på søndage med bilfri zoner tiltrædes.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 1. marts 2021, pkt. 62:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Bilag

Tidligere mødesag

Punkt 160: Handicappolitikken handleplan 2021-2022

27.00.00-P22-1-18

Resume

I sagen forelægges udkast til Handicappolitikken Handleplan 2021-2022 i Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalg, By- og Miljøudvalget, Børneudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget med henblik på drøftelse. Handleplanen har til formål at understøtte implementeringen af Handicappolitikken 2019 - 2022.

Udkast til Handicappolitikken handleplan 2021-2022 har været i høring i Handicaprådet. Sagen forelægges med høringsvar fra Handicaprådet, som bliver gennemgået med forvaltningens kommentarer. Handleplanen godkendes endeligt i Socialudvalget den 7. juni 2021.

Beslutning

By- og Miljøudvalget havde ingen bemærkninger til handicappolitikken handleplan 2021-2022.

Indstilling

Socialudvalget indstiller, at Arbejdsmarkeds - og Uddannelsesudvalg, By- og Miljøudvalget, Børneudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget drøfter udkast til Handicappolitikken Handleplan 2021 - 2022 (bilag 1) med henblik på eventuelle høringsvar.

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at Socialudvalget tager sagen til orientering.

Sagsfremstilling

Socialudvalget besluttede den 22. marts 2021 (pkt. 19) at sende udkast til Handicappolitikken Handleplan 2021-2022 (bilag 1) til høring i Arbejdsmarkeds - og Uddannelsesudvalg, By- og Miljøudvalget, Børneudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget samt Handicaprådet, idet Socialudvalget anmodede Handicaprådet om som led i høringen, og i forlængelse af corona, at drøfte, om ensomhed blandt udsatte borgere i målgruppen er tilstrækkelig belyst i indsatserne i handicappolitikken handleplan 2021-2022.

Forud for nærværende høring i fagudvalgene har Handicappolitikken Handleplan 2021-2022 været i høring i Handicaprådet, og rådets høringsvar er vedlagt som bilag 2. Handicaprådets bemærkninger forelægges således de relevante udvalg i nærværende sag.

Om handleplanen

Kommunalbestyrelsen godkendte den 27. august 2018 (pkt. 175) Frederiksberg Kommunes Handicappolitik 2019-2022. For at udmønte denne politik udarbejdes der løbende handicaphandleplaner, der er bygget op om politikens målsætninger, og som har til formål at understøtte implementeringen af disse. Dette er således også formålet med Handicappolitikken handleplanen 2021-2022 (bilag 1).

Handicappolitikken bygger på principper om mangfoldighed, tilgængelighed, inklusion og aktivt medborgerskab, og har en ambition om, at alle borgere har mulighed for at bidrage med deres ressourcer. Den enkelte borger skal støttes i at håndtere og nedbryde barrierer, der begrænser dem i at bidrage og deltage i samfundet på lige fod med andre. I løbet af perioden 2019 - 2022 er det derfor målet i handicappolitikken, at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser:

- Udnytter deres evner og mestrer eget liv på egne betingelser
- Har de samme muligheder for at leve et sundt liv som alle andre borgere
- Er aktive i samfunds-, forenings- og det demokratiske liv
- Gennemfører en ungdoms- og videreuddannelse
- Er aktivt bidragende på arbejdsmarkedet
- Lever i trygge og tilgængelige bolig- og nærmiljøer
- Møder en helhedsorienteret indsats og sammenhængende overgange.

Indsatserne i Handicappolitikken handleplan er bygget op om disse 7 mål, som komplementerer hinanden. Målet om at møde en helhedsorienteret indsats og sammenhængende overgange er i praksis en tværgående opgave, og flere af indsatserne vil således integrere dette perspektiv i de konkrete tiltag. Ud over Handicappolitikken handleplan udmøntes politikken også i det daglige arbejde og understøttes af øvrige politikker og planer.

Coronaudfordringer

Nedlukningen af samfundet har ført til en række udfordringer i forhold til at drive og gennemføre planlagte indsatser og aktiviteter på handicapområdet, idet der har været behov for at omprioritere ressourcer til den aktuelle situation. Dette har også betydet et behov for omstillingsparathed i forhold til håndtering af særlige problemstillinger for den gruppe af borgere, hvor de kommunale tilbud blev lukket ned eller kraftigt reduceret mm. Nedlukningen har ligeledes haft konsekvenser for flere udsattes trivsel, fysiske form og tryghed.

Coronasituationen har ligeledes haft indvirkning på gennemførelsen af de seneste handleplaner for henholdsvis Handicappolitikken, Integrationspolitikken, Udsattepolitikken og Sundhedspolitikken, idet mange aktiviteter på henholdsvis socialområdet og sundhedsområdet enten har været udsat eller neddroset pga. akutte prioriteringer, hvorfor handleplanerne blev forlænget til foråret 2021 (Socialudvalget den 10. august 2020, pkt. 47). Erfaringerne fra coronasituationen indgår i arbejdet med Handicappolitikken handleplan - og i forlængelse heraf er Handicaprådet som led i høringen anmodet om at vurdere om ensomhed blandt udsatte borgere i målgruppen er tilstrækkelig belyst i indsatserne i Handicappolitikken handleplan 2021-2022 (Socialudvalget den 22. marts 2021, pkt. 19).

Coronaudfordringerne har også givet vanskeligere betingelser for forvaltningens normale praksis om inddragelse og tæt dialog med nøgleaktører i udviklingen af Handicappolitikken handleplan 2021-2022, herunder med Handicaprådet. Dette ses også afspejlet i Handicaprådets høringssvar, hvor rådet efterlyser en tættere involvering fremadrettet. Der henvises til afsnittet "Handicaprådets høringssvar".

I modsætning til de et-årige Handicaphandleplaner for hhv. 2019 (Socialudvalget den 19. november 2018, pkt. 123) og 2020 (Socialudvalget den 25. november 2019, pkt. 111) dækker indeværende udkast til Handicappolitikken handleplan, grundet det fremskredne tidspunkt, over de sidste to år af politikken løbetid, dvs. 2021 - 2022. Denne to-årige udmøntningsperiode vurderes at være en fordel, idet der bliver bedre mulighed for at planlægge indsatserne samtidig med, at de konkrete indsatser har bedre tid til at udfolde sig, tilpasse sig og vise gode resultater og effekter heraf. Udkast til denne nye handleplan er blevet udarbejdet blandt andet med afsæt i erfaringerne fra Handicappolitikken handleplanen 2020.

Det bemærkes, at forvaltningen i løbet af 2021 vil gennemføre en faglig evaluering af Handicappolitikken 2019-2022 og dens implementering i indeværende valgperiode, med henblik på at dette kan forelægges en ny kommunalbestyrelse/nyt udvalg primo 2022. Dermed vil der være sikret et grundlag for, at en ny kommunalbestyrelse vil have et solidt udgangspunkt for en politisk drøftelse af det fremtidige behov for politik på området.

Proces for tilblivelse af handleplan

Udarbejdelsen af handleplanen er sket i dialog med interne og eksterne samarbejdspartnere, herunder Handicaprådet og på tværs af forvaltningens områder. Pga. coronarestriktioner og nedlukningen er en planlagt workshop med Handicaprådet desværre blevet aflyst. I stedet har der været dialog med formanden for Handicaprådet om indspil til handleplan 2021-2022, der på vegne af rådet foreslog følgende temaområder, som væsentlige at have fokus på i den kommende handleplan:

- Unge i job og uddannelse
- Bevægelse og sundhed
- Den gode dialog med borgeren

Handleplanens fokus

Udgangspunktet for nærværende handleplan er et behov for en bred vifte af indsatser, som dækker målgruppens differentierede behov. Handleplanen 2021-2022 består af 15 konkrete tiltag, som er bygget op om de enkelte mål i Handicappolitikken. Indsatserne vil i praksis have effekt på flere af handicappolitikken mål og vil komplementere hinanden.

Handleplanen indledes med en beskrivelse af de mange og ofte lovbestemte indsatser for borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, der foregår hver dag og/eller har politisk opmærksomhed på de forskellige forvaltningsområder, som er en del af kerneindsatsen. Indsatserne i handleplanen udmøntes således sideløbende med - og som supplement til kerneindsatserne.

Handleplanens forslag til tiltag understøtter især Handicappolitikken mål 1: At en større andel af borgere med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser udnytter deres evner og mestrer eget liv på egne betingelser, mål 2: Om at have de samme muligheder for at leve et sundt liv som alle andre borgere og mål 5: Om at en større andel af borgere med funktionsnedsættelser er aktivt bidragende på arbejdsmarkedet.

Handleplanens tyngde på disse mål spiller således ind i Handicaprådets forudgående ønsker, der fremkom i forbindelse med udarbejdelsen af handleplanen, jf. forrige afsnit, om en styrket opmærksomhed på tiltag, som skal understøtte at flere unge kommer i uddannelse eller job og at flere borgere med nedsat funktionsevne har mulighed for at leve et sundt liv og deltage i fysiske aktiviteter og bevægelse.

For så vidt angår Handicaprådets ønske om et styrket fokus på den gode dialog med borgeren har forvaltningen i forbindelse med redegørelsen om kvalitet i sagsbehandlingen på Socialudvalgets område sat et styrket fokus på borgertilfredshed og dialogen med borgere (Socialudvalget den 2. marts 2020, pkt. 14 og Magistraten den 9. marts 2020, pkt. 93). Der blev således gennemført en undersøgelse, som stillede skarpt på borgernes tilfredshed og oplevelse af kontakten samt kommunikationen og inddragelse i sagsbehandlingsforløbet. Undersøgelsen pegede på et udviklingspotentiale i relation til kommunikationen med borgerne undervejs i sagsbehandlingen. Socialafdelingen har på den baggrund sat ekstra opmærksomhed på at styrke kompetencer og kommunikationsværktøjer, som skal bidrage til en god dialog med borgerne. Det arbejdes bl.a. på pjecer og informationsmateriale til borgerne, som vil understøtte den gode dialog om sagsbehandlingen (Socialudvalget den 21. september 2020, pkt. 64). Dertil kommer, at der er et tæt og formaliseret samarbejde mellem borgerrådgiveren og Socialafdelingen.

Hovedparten af Handleplanens tiltag er ført videre fra Handicappolitikens handleplanen 2020 (dvs. 15 ud af 17 tiltag). Der er tale om tiltag, der bygger videre på de hidtidige indsatser. En erfaringsopsamlingen af Handleplanen 2020, viser at corona-situationen har betydet, at flere af indsatserne har været sat på hold – eller at aktiviteterne har været kraftigt neddroget. Coronanedlukning har samtidig ført til læring og nye måder at udbyde tilbud til borgerne. Eksempelvis er der benyttet digitale platforme til at udbyde træning og motion. Disse muligheder er et godt supplement til mere traditionelle tilbud – og giver måske flere borgere med f.eks. psykiske handicaps mulighed for at deltage, fordi det kan gøres hjemmefra og ikke kræver, at man er en del af et fysisk fællesskab. I den nye Handleplan er der lagt vægt, at inddrage erfaringerne af corona-nedlukningen, og dette perspektiv er således indarbejdet i de konkrete indsatser, hvor det er relevant.

Det skal bemærkes, at to i alt indsatser fra seneste handleplan ikke er medtaget i nærværende handleplan. Det drejer sig om indsatsen vedr. etablering af en ledsageordning for borgere over 67 år (Socialudvalget). Denne udgår, idet Social- og Ældreministeriet har oplyst at Dansk Blindesamfund får til opgave at administrere forsøgsordningen, jf. meddelelsespunkt Socialudvalget den 1. februar, pkt. 6 og Socialudvalget den 3. maj, pkt. 31. Tilsvarende er indsatsen 'Digital løsning til øget social inklusion' (Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget) udgået, da projektet er afsluttet.

Indsatserne i Handicappolitikens handleplanen er fordelt på følgende fagudvalg:

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget	Indsats nr.: 8,9,10,11,12
By- og Miljøudvalget	Indsats nr.: 13,14,15
Børneudvalget	Indsats nr.: 1
Kultur- og Fritidsudvalget	Indsats nr.: 5,6,7
Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	Indsats nr.: 4
Socialudvalget	Indsats.: 2,3,4

Handicaprådets høringssvar

Handicaprådet peger i deres høringssvar (bilag 2) særligt på to områder, hvor rådet gerne ser en styrkelse af Handicappolitikens handleplan 2020-2021. Det drejer sig konkret om indsatser målrettet uddannelse og arbejdsmarkedet, som omfatter indsats: 8, 9, 10, 11 og 12 (Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget) samt indsatser målrettet tilgængelighed med fokus på indsats 13 og 14 (By- og Miljøudvalget).

Forvaltningen har haft en opfølgende dialog med formanden for Handicaprådet om deres specifikke ønsker og bemærkninger i høringssvaret. Forvaltningen vurderer på denne baggrund, at høringssvaret ikke giver anledning til at revidere udkast til Handicappolitikens Handleplan. Forvaltningen anbefaler imidlertid, at der sker en opfølgning på specifikke temaområder med henblik på at indgå en tættere dialog med Handicaprådet om tilrettelæggelsen af indsatserne - og få spørgsmål og løsningsforslag frem i lyset. De konkrete opfølgningstiltag, jf. dialogen med Handicaprådets formand, fremgår i følgende afsnit.

Indsatser målrettet uddannelse og arbejdsmarkedet

Handicaprådet efterlyser flere handlingsindsatser, herunder at forvaltningen sætter mere ind med hjælp og støtte for unge borgere med handicap, der har store udfordringer i forhold til at komme i beskæftigelse. Rådet foreslår f.eks. flere

håndholdte indsatser, og at Frederiksberg Kommune ansætter flere unge borgere med handicap som en form for ”isbryderordning”.

Forvaltningen bemærker, at der i relation til de vedtagne strategier i Frederiksberg Kommune ikke indgår projekter specifikt for unge med handicap. Der er dog løbende kontakt med handicaporganisationer etc. for drøftelser om potentialer, der kan samarbejdes om, og som understøtter de lokale strategier på området. Forvaltningen vurderer ikke, at der er behov for yderligere aktiviteter, idet der ikke er en egentlig defineret handicap målgruppe, da borgere med handicap indgår i alle jobcentrets målgrupper, jf. lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB). Handicap og funktionsnedsættelser i relation til arbejdsmarkedet er en individuel problemstilling, der kræver individuel løsning med henblik på at indgå i eller forblive i normalsporet.

Forvaltningen anbefaler på baggrund af dialogen med Handicaprådets formand, at der arrangeres et særskilt temamøde med Handicaprådet med fokus på temaet ”Uddannelse og job”, hvor der drøftes udfordringer og løsningsmuligheder for at få flere borgere med handicap i uddannelse eller job i Frederiksberg Kommune.

Indsatser målrettet tilgængelighed

Handicaprådet har i deres høringssvar bemærkninger til indsats 13 ”Tilgængelighedshensyn i byrums- og færdselsprojekter”, hvor rådet ikke er enig i den grundlæggende tilgang for så vidt angår afvejningen mellem andre hensyn (klima) og tilgængelighed. Handicaprådet bemærker endvidere at indsats 14 ”Øget tilgængelighed i henhold til tilgængelighedsplanen” ikke bør indgå i Handleplanen, idet rådet anser det som en fast pulje, der hvert år bliver afsat på budgettet til tilgængeliggørelse af det offentlige rum.

Forvaltningen bemærker, at der er fokus på, at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser lever i trygge og tilgængelige bolig- og nærmiljøer, såvel som at tænke klimaet ind i disse. Forvaltningen bemærker i denne forbindelse, at formuleringen primært omhandler kantstensopspring på fortove og lignende, hvor det skal sikres, at vandet ikke løber fra kørebanen ind på fortovsarealer.

For så vidt angår indsats 14 ”Øget tilgængelighed i henhold til tilgængelighedsplanen” er det ikke helt rigtigt, at der er tale om en fast pulje hvert år. Midler til tilgængelighed har i mange år været taget som en del fra trafiksikkerhedspuljen, i størrelsesordenen 600.000 kr. I år, 2021, er der afsat en selvstændig pulje til tilgængelighed, på 900.000 kr., hvor de 600.000 kr. kommer fra trafiksikkerhedspuljen.

Ensomhed som følge af coronasituationen

Handicaprådet anser det som vigtigt, at der også fremadrettet fastholdes et fokus på ensomhed, idet borgere med funktionsnedsættelse i forvejen har mange udfordringer, hvor ensomhed let kan blive en af dem.

Forvaltningen bemærker, at der på socialområdet generelt er en øget opmærksomhed på at imødekomme udfordringer som ensomhed og isolation i forbindelse med coronanedlukningen. Samtidig har regeringens hjælpepakker målrettet socialt udsatte og handicappede gjort det muligt at igangsætte en bred vifte af aktiviteter, som skal hjælpe udsatte og sårbare grupper ud af ensomhed og tilbage til en så normal hverdag som muligt – på tværs af kommunen og civilsamfund.

Øvrige bemærkninger

Handicaprådet ser gerne, at rådet holdes orienteret om status på de videreførte indsatser i Handleplanen, herunder indsats 1 ”Samtalegrupper for forældre til et barn med handicap” (Børneudvalget), hvor rådet også efterspørger en opfølgning på deres forslag om at etablere grupper for søskende, som ikke allerede dækkes af de enkelte handicaporganisationer.

Tillige efterspørger Handicaprådet information om to afsluttede indsatser i 2020: ”Digital løsning til øget social inklusion” (Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget) og ”Etablering af en ledsagerordning for borgere over 67 år (Socialudvalget), hvor Handicaprådet gør opmærksom på at flere andre handicapgrupper vil kunne have glæde af den ordning.

Forvaltningen bemærker at der jf. dialog med Handicaprådets formand, vil ske en orientering af Handicaprådet om status og resultater af Handleplanens indsatser, såvel de igangværende som afsluttede tiltag, herunder rådets forslag om at etablere grupper for søskende.

For så vidt angår ledsagerordningen bemærker forvaltningen at Socialudvalget på mødet den 1. februar 2021 (pkt. 6) og den 3. maj 2021 (pkt. 30) er orienteret om at udmøntningen af denne pulje har været forsinket, men at Social- og Ældreministeriet nu har truffet en beslutning om hvordan puljen udmøntes. Puljen er overgået til Dansk Blindesamfund pr. 1. januar 2021 og der vil dermed ikke blive nogen pulje at ansøge jf. beslutningen fra budgetforliget. Dansk Blindesamfund har indgået kontrakt med leverandør og forventer at offentliggøre ordningen og informere alle kommuner

i løbet af 2. kvartal 2021. Dansk Blindesamfund kommer til at administrere puljen fuldt ud og bevilge ledsagelse til borgere fra alle landets kommuner, der lever op til de fastlagte kriterier for at opnå en bevilling.

Handicaprådet anfører også i deres høringssvar, at de fremadrettet gerne ser sig som involveret i udarbejdelsen af Handicappolitikens handleplan. Forvaltningen skal hertil bemærke at pga. coronarestriktioner og nedlukningen er en planlagt workshop om udviklingen af Handicappolitikens handleplan med Handicaprådet blevet aflyst i 2020. I stedet har der, som tidligere nævnt, været dialog med formanden for Handicaprådet om indspil til Handleplanen, der på vegne af rådet foreslog en række temaområder, som væsentlige at have fokus på i nærværende handleplan. Coronasituationen har samtidig betydet aflysning af flere af Handicaprådets møder, som har udfordret den løbende dialog og involvering. Den sædvanlige procedure for udvikling af Handicappolitikens handleplan har altid været en tæt involvering af Handicaprådet - og denne fastholdes også fremadrettet.

Handicaprådets fulde svar fremgår i bilag 2.

Sammenfattende vurderer forvaltningen ikke, at der er anledning til justeringer i udkast til Handicappolitikens handleplan 2021-2022, men anbefaler at der sker en selvstændig opfølgning på specifikke temaområder med henblik på at indgå en tættere dialog med Handicaprådet om tilrettelæggelsen af indsatserne - og få spørgsmål og løsningsforslag frem i lyset.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser og gennemføres inden for rammerne af budget 2021-2022

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Den videre proces

Den 10. maj 2021: Sendes i høring i Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget, By- og Miljøudvalget, Børneudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget. Til orientering i Socialudvalget.

Den 31. maj 2021: Sendes i høring i Sundheds- og Forebyggelsesudvalget.

Den 7. juni 2021: Forelægges Socialudvalget med henblik på endelig godkendelse.

Bilag

Bilag 1 Udkast til Handicappolitikens Handleplan 2021-2022

Bilag 2 Handicaprådets høringssvar til Handicappolitikens handleplan 2021-22

Punkt 161: Projektforslag om forsynings sikkerhed af fjernvarme i Borups Allé Kvarteret

13.03.00-P19-1-21

Resume

Frederiksberg Forsyning har ansøgt om godkendelse af et projekt, som skal øge forsynings sikkerheden med fjernvarme i kvarteret omkring Borups Allé, ved at etablere en supplerende forbindelse ad Duevej, som sikrer forsyning af fjernvarme til området af flere forsyningsveje end den nuværende ene, ældre forbindelse. Frederiksberg Kommune skal godkende projektet i henhold til Projektbekendtgørelsen for kollektive varmforsyningsanlæg, hvorfor det forelægges By- og Miljøudvalget. Forvaltningen indstiller, at projektet godkendes, da det viser god samfundsøkonomi og fremover bringer forsynings sikkerheden i området på niveau med det øvrige Frederiksberg. Da der forventes flere projektansøgninger, der ligesom denne, er relativt simple i forhold til varmelovgivningen, indstiller forvaltningen desuden at kunne lignende projekter delegeres fra By- og Miljøudvalget til forvaltningen.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog,

1. at det udarbejdede projektforslag om øget forsynings sikkerhed i Borups Allé Kvarteret godkendes,
2. at beslutning om godkendelse af lignende sager omkring sikring af forsynings sikkerhed fremover delegeres til forvaltningen.

Gunvor Wibroe og Flemming Brank detog ikke i sagens behandling på grund af inhabilitet.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at det udarbejdede projektforslag om øget forsynings sikkerhed i Borups Allé Kvarteret godkendes
2. at beslutning om godkendelse af lignende sager omkring sikring af forsynings sikkerhed fremover delegeres til forvaltningen

Sagsfremstilling

Frederiksberg Forsyning (FF) har udarbejdet et projektforslag om øget forsynings sikkerhed i Borups Allé kvarteret (Bilag 1).

Kommunalbestyrelsen skal som varmeplanmyndighed behandle ansøgninger om godkendelse af varmforsyningsprojekter. Kommunalbestyrelsen skal i overensstemmelse med § 6 samt § 1 og § 18 stk. 2 i projektbekendtgørelsen sikre, at projektet ud fra en konkret vurdering er det samfundsøkonomisk mest fordelagtige projekt. Kommunalbestyrelsen skal desuden sikre koordinationen med den fysiske planlægning, kommune- og lokalplanlægningen samt planlægning af varmforsyningen. Som projektansvarlig myndighed er Frederiksberg Kommune også ansvarlig for, at forslaget er retvisende og at det overholder gældende lovgivning. Til brug for Kommunalbestyrelsens vurdering har Frederiksberg Forsyning udarbejdet et projektforslag, der indeholder de nødvendige oplysninger jf. projektbekendtgørelsens § 15 (Bilag 1).

By- og miljøudvalget er i henhold til kommunes gældende delegationsplaner bemyndiget til at foretage den nødvendige myndighedsbehandling af projektforslaget.

Beskrivelse af projektet

Projektforslaget vil forstærke og forlænge den eksisterende fjernvarmeledning i Duevej, så forsynings sikkerheden i Borups Allé-kvarteret styrkes. Der vil blive anlagt ca. 285 meter DN200 ledning via Duevej mellem Mariendalsvej og Borups Alle. Det er foranlediget af, at forsynings sikkerheden i Borups Allé-kvarteret om få år ikke vil leve op til FF's generelle krav til forsynings sikkerhed, da hele kvarteret forsynes af en enkelt ældre ledning i Ane Kathrines Vej, hvor risikoen for reparationsarbejder er stigende. Projektforslaget indeholder således ikke nogen direkte ændring af områdeafgrænsningen eller af varmeproduktionen.

Beskrivelse af samfundsøkonomien

I projektansøgningen opstiller Frederiksberg Forsyning en samfundsøkonomisk vurdering af projektet sammen med et relevant alternativt scenarie og en følsomhedsanalyse. Dette er gjort i henhold til Energistyrelsens retningslinier. Projektet viser en positiv samfundsøkonomi i forhold til referencescenariet, som er etablering af en alternativ linjeføring ad Nordre Fasanvej.

Høring af interessenter

Frederiksberg Forsyning vurderer ikke, at der er parter, der skal høres specifikt omkring de energimæssige implikationer af projektet, da det udelukkende sikrer forsyning af varme fra flere sider og dermed ikke har effekt på varmeproduktion eller områdefrænsning. Forvaltningen er enig i denne vurdering.

Trafikale forhold

Projektet er beliggende i offentlig vej, og vil blive myndighedsbehandlet efter vejlovens regler. Frederiksberg Kommunes vejmyndighed er i dialog med Frederiksberg Forsyning om anlægsarbejdet i forbindelse med projektet. Anlægget langs Duevej vil blive foretaget i stykker af ca. 50-60 meter af gangen, for at mindske gener for trafik og beboere. Ejendomme som har eneste indkørsel via Duevej, vil få etableret en interimsovergang over tracéet via jernplader. Trafikken ledes øst om tracéet og vil optage det ene fortovej. Ved tilslutning i henholdsvis Borups Allé og Mariendalsvej vil der kortvarigt skulle laves trafikale tilpasninger, hvis omfang vil blive forsøgt minimeret. Anlægsarbejdet påvirker ikke vejforløb langs Skolen på Duevej, men hensyn til skoleelevers færden vil indgå i planlægningen. Detaljer omkring disse lokale forhold samt koordinering med øvrige anlægsarbejder i byen bliver aftalt i den nærmere dialog mellem Frederiksberg Forsyning og kommunens vejmyndighed.

Tidsplan

Frederiksberg Forsyning at anlægsarbejder kan påbegyndes i 2. kvartal 2021 og afsluttes i 1. kvartal 2022. Præcis anlægsperiode aftales med kommunens vejmyndighed.

Klagefrist

Klager over Kommunalbestyrelsens godkendelse af varmforsyningsprojektet kan indbringes for Energiklagenævnet senest 4 uger efter afgørelsen er meddelt. Projektet må ikke igangsættes inden klagefristens udløb.

Delegering af afgørelse om lignende sager til forvaltningen

Frederiksberg Forsyning har meddelt, at der vil komme lignende projekter over de næste år, hvor det primære formål med projektet er at sikre forsyning af områder fra flere sider. Sådanne projekter skal godkendes af kommunen ud fra en samfundsøkonomisk analyse i henhold til projektbekendtgørelsen. Denne type projekter er dog relativt små og simple rent varmeteknisk, da de hverken ændrer energiform, udvider distributionsområder eller har effekt i forhold til kunder. Derfor foreslår forvaltningen, at ansvaret for godkendelse af denne type mindre projekter delegeres til forvaltningen. By- og Miljøudvalget vil, hvis dette besluttet, blive orienteret om godkendelse af projekter. Gældende regler om høringsfrist samt koordinering i forhold til vejlov, andre projekter og trafiksituationen i anlægsfasen vil være uændret.

By-, Kultur- og Miljørådets vurdering

By-, Kultur- og Miljørådet vurderer, at projektet er i overensstemmelse med kriterierne i varmforsyningsloven med tilhørende projektbekendtgørelse, herunder at projektet udviser positiv samfundsøkonomi i forhold til referencen. Projektet vil forsyningsmæssigt bringe området op på samme sikkerhedsniveau, som det øvrige Frederiksberg. By-, Kultur-, og Miljørådet vurderer pga. projektets størrelse og karakter, at det ikke vil give anledning til væsentlige trafikale gener udover Duevej. Frederiksberg Forsyning har fremlagt en fremgangsmåde i anlægsarbejdet for forvaltningen, som vil reducere generne for beboerne på Duevej og dette vil løbende blive tilpasset i den kommende myndighedsbehandling efter vejlovgivningen. By-, Kultur- og Miljørådet anbefaler derfor, at projektforslaget godkendes.

Økonomi

Der er ikke forbundet direkte udgifter med projektet for kommunen. Området er takstfinansieret.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget

Bilag

FF-3-027-Projektforslag Forsyningsikkerhed Borups Allé_020321

Punkt 162: Beslutning om udskydelse af miljøkonsekvensvurderingen af Skybrudsprojekt Skt. Jørgens Sø og Åboulevard Skybrudstunnel

01.00.00-G01-5-17

Resume

By- og Miljøudvalget skal tage stilling til en udskydelse af miljøkonsekvensvurderingen for Skybrudsprojekt Skt. Jørgens Sø og Skybrudstunnel Åboulevard. By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer sammen med Teknik- og Miljøforvaltningen i København, at det vil være forbundet med en væsentlig økonomisk risiko at miljøvurdere de to projekter på nuværende tidspunkt. Dette skyldes, at der er en række væsentlige uafklarede forhold, herunder arealdisponering, som følge af Den Grønne Boulevard og Omdannelse af Bispeengen, hydraulisk grundlag for vandoplandet og miljømæssige forhold. En udskydelse vil bevirke, at en række planlagte lokale skybrudsprojekter først vil kunne realiseres, når der er truffet beslutning om endelig valg af løsning for hovedvandvejen.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog at godkende udskydelsen af miljøkonsekvensvurderingen af Skybrudsprojekt Skt. Jørgens Sø og Åboulevard Skybrudstunnel til igangsættelse i 2026.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at udskydelsen af miljøkonsekvensvurderingen af Skybrudsprojekt Skt. Jørgens Sø og Åboulevard Skybrudstunnel til igangsættelse i 2026 godkendes

Sagsfremstilling

Skybrudsprojekt Skt. Jørgens Sø og Skybrudstunnel Åboulevard er en del af hovedvandvejen i Skybrudskonkretiseringsplanen Ladegårds Å, Frederiksberg Øst og Vesterbro, som skal føre skybrudsvand sikkert ud af byen (oversigtskort i bilag 1). Begge projekter er centrale i skybrudssikringen af det nordlige og østlige Frederiksberg. Det vurderes nødvendigt at miljøkonsekvensvurdere Skybrudstunnel Åboulevard og Skybrudsprojekt Skt. Jørgens Sø samtidig, da Skybrudsprojekt Skt. Jørgens Sø er direkte afhængig af Skybrudstunnel Åboulevard. By- og Miljøudvalget behandlede "Forundersøgelse af Skybrudsprojekt Skt. Jørgens Sø" samtidig med Teknik- og Miljøudvalget i Københavns Kommune den 18. november 2019. Begge udvalg besluttede at arbejde videre med scenarie 3 (sænkning af vandspejlet med 45 cm og oppumpning af skybrudsvand til søen) og scenarie 4 (tunnelløsning i forlængelse af Skybrudstunnel Åboulevard og ind under Skt. Jørgens Sø og ud til havnen). Som følge heraf planlagde forvaltningerne at igangsætte en miljøkonsekvensvurdering af de to valgte scenarier. Forvaltningerne i de to kommuner vurderede på daværende tidspunkt, at miljøkonsekvensvurderingen ville være gennemført inden 2024.

Ændrede rammebetingelser

I mellemtiden er der opståede en række væsentlige uafklarede forhold. Både i forhold til finansieringen af projektudviklingen af de to scenarier, kvalificering af det hydrauliske grundlag og i forhold til de myndighedsmæssige rammebetingelser, som eksempelvis muligheden for at opnå udledningstilladelse til Skt. Jørgens Sø. Den nærmere projektering af de valgte scenariers mulige udformning påvirkes desuden af de for nyligt igangsatte analyser i området, herunder Den Grønne Boulevard (tunnellægning af trafik fra Bispeengbuen til Langebro) og omdannelse af Bispeengen. Ovenstående skaber usikkerhed om den videre projektering, som miljøkonsekvensvurderingen skal basere sig på. Særligt kan ovenstående potentielt ændre byrummet markant, som særligt Skybrudstunnel Åboulevard, skal indpasse sig i (bilag 2 viser, hvornår og til hvilket niveau, der forventes beslutninger i ovenstående projekter).

En miljøkonsekvensvurdering kræver, at projekterne er detaljeret til projektforslagsniveau, hvilket betyder, at der kun er forventning om mindre ændringer i projektet inden endelig realisering. Forvaltningerne i begge kommuner vurderer derfor, at det vil være forbundet med væsentlige økonomiske usikkerheder at detaljere projekterne yderligere på nuværende tidspunkt. Miljøkonsekvensvurderingen bør derfor udskydes til igangsættelse i 2026, hvor det hydrauliske grundlag er kvalificeret, finansieringen og de myndighedsmæssige rammer er afklarede, herunder muligheden for at opnå udledningstilladelse til Skt. Jørgens Sø, de resterende foranalyser for

Skybrudsprojekt Skt. Jørgens Sø og Skybrudstunnel Åboulevard er gennemført, og de øvrige projekter i vandoplandet er yderligere konkretiseret. Hvis miljøkonsekvensvurderingen igangsættes i 2026, forventes den færdig inden 2028.

Hvis Skybrudsprojekt Skt. Jørgens Sø og Skybrudstunnel Åboulevard ikke afventer en nærmere afklaring af vandoplandet, er der en væsentlig økonomisk risiko forbundet med at fortsætte arbejdet på grund af risiko for omprojektering af scenarierne og dermed også risiko for, at en ny miljøkonsekvensvurdering vil skulle udarbejdes.

Udskydelsen af miljøkonsekvensvurderingen forsinker realiseringen af hovedvandvejen i vandoplandet. Den nuværende ibrugtagningsdato for Skybrudsprojekt Skt. Jørgens Sø er december 2027. Med denne udskydelse og foreløbig vurdering af tidsplanen for projekterne (bilag 2) forventes den nye ibrugtagning at blive i ca. 2035. Den øvrige skybrudshåndtering i vandoplandet kan igangsættes, så snart der er taget beslutning om den præcise udformning af hovedvandvejen.

Udskydelsen af miljøkonsekvensvurderingen vil på kort sigt forsinke skybrudssikringen af vandoplandet, men det er forventeligt muligt at indhente denne forsinkelse ved at afklare de uafklarede forhold og præcisere de øvrige projekter i vandoplandet samtidig med, at det hydrauliske grundlag de kommende år kvalificeres.

Denne indstilling er udarbejdet i dialog med Frederiksberg Forsyning, Københavns Kommune og HOFOR. Indstillingen forelægges Teknik- og Miljøudvalget samtidig med nærværende indstilling.

Det videre forløb

Hvis By- og Miljøudvalget tiltræder indstillingen, vil den nærmere projektering af Skybrudsprojekt Skt. Jørgens Sø og Skybrudstunnel Åboulevard udskydes, og igangsættelsen af miljøkonsekvensvurderingen rykkes til senest 2026. Det hydrauliske grundlag kvalificeres i form af de hydrauliske oplandsplaner på Frederiksberg og Masterplan Åboulevard i København. Miljøkonsekvensvurderingen forventes færdig inden 2028. Repræsentanter fra både lokaludvalg i København og interesseorganisationer og foreninger i begge kommuner vil fortsat blive orienteret i regi af den nedsatte følgegruppe, som forventelig vil være forankret i Masterplan Åboulevard fremadrettet.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at en udskydelse af miljøkonsekvensvurdering af Skybrudsprojekt Skt. Jørgens Sø og Skybrudstunnel Åboulevard herunder projektering af projekterne vil minimere den økonomiske risiko der er, hvis vurderingen skal foregå samtidig med udvikling af Den Grønne Boulevard og omdannelse af Bispengen. Det vurderes derfor hensigtsmæssigt at afvente en afklaring de væsentlige uafklarede forhold herunder arealdisponering, hydrauliske grundlag og miljømæssige forhold.

Økonomi

Hvis By- og Miljøudvalget tiltræder indstillingen vil den økonomiske risiko for omprojektering af Skybrudsprojekt Skt. Jørgens Sø og Skybrudstunnel Åboulevard minimeres betydeligt. På nuværende tidspunkt er den økonomiske ramme for projektering af de to scenarier for Skybrudsprojekt Skt. Jørgens Sø og Skybrudstunnel Åboulevard frem til projektforslag og miljøkonsekvensvurdering vurderet til ca. 225 mio. kr. med en risikofaktor på +/- 30 % (takstfinansieret). Den samlede projektøkonomi for Skybrudstunnel Åboulevard og Skybrudsprojekt Skt. Jørgens Sø er estimeret til ca. 910 mio. kr. (takstfinansieret). Det forventes, at der skal søges byrumsmidler til integration af projekterne i byrummet for et mindre beløb.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget

Bilag

Bilag 2 Foreløbig tidsplan

Bilag 1 Oversigtskort

Punkt 163: Varmepumpeprojekt i tilknytning til nyt vandværk

13.03.00-P19-1-20

Resume

Frederiksberg Forsyning har udarbejdet et revideret projektforslag om etablering af 4 varmepumper på i alt 6,5 MW, tilknyttet drikkevandsindvindingen på det nye vandværk på Stæhr Johansens Vej 38. Ansøgningen erstatter det tidligere godkendte projekt, som 18. maj 2020 blev godkendt af Frederiksberg Kommune med forbehold for dispensation fra kraftvarme krav i henhold til den daværende lovgivnings krav. Den reviderede ansøgning skal godkendes efter den ny projektbekendtgørelse, hvilket betyder at kraftvarmekrav ikke længere er gældende. Den tilsendte ansøgning indeholder de nødvendige informationer og viser den krævede positive vurdering af energimæssig, miljømæssig og samfundsøkonomisk effekt. Der er modtaget et høringssvar fra én berørt part, der ikke giver anledning til ændringer. Projektet anbefales derfor godkendt.

Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog at godkende det udarbejdede projektforslag fra Frederiksberg Forsyning.

Gunvor Wibroe og Flemming Brank detog ikke i sagens behandling på grund af inhabilitet.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller at det udarbejdede projektforslag fra Frederiksberg Forsyning godkendes.

Sagsfremstilling

Den 18. maj 2020 godkendte By- og Miljøudvalget (pkt. 131), Frederiksberg Forsynings ansøgning om etablering af 4 varmepumper på i alt 6,5 MW. Projektet blev godkendt med det forbehold, at projektet kunne opnå dispensation hos Energistyrelsen for lovens krav om kraft-varmeproduktion. I dialogen mellem Energistyrelsen og Frederiksberg Forsyning opstod der behov for yderligere beregninger samt korrektioner. Desuden var et nyt lovgrundlag i form af en ny projektbekendtgørelse i mellemtiden udarbejdet. På den baggrund valgte Frederiksberg Forsyning ikke at gå videre med dispensationsansøgning og istedet revidere ansøgningen og ansøge på ny efter den nye projektbekendtgørelse, som trådte i kraft 2. december 2020.

Frederiksberg Forsyning har derfor udarbejdet et nyt projektforslag (Bilag 1), hvor der tages højde for Energistyrelsen kommentarer og som forholder sig til kravene i den nye "Bekendtgørelse om godkendelse af projekter for kollektive varmforsyningsanlæg" (herefter benævnt projektbekendtgørelsen). I den nye projektbekendtgørelse er krav om kraft-varme produktion afskaffet, hvilket betyder, at der ikke skal søges om dispensation for dette hos Energistyrelsen. Til gengæld lægges der større vægt på beregninger af effekten på andre energiproducenter i fjernvarmesystemet og inddragelse af disse i myndighedsbehandlingen.

Kommunalbestyrelsen skal som varmeplanmyndighed behandle ansøgninger om godkendelse af varmforsyningsprojekter. Kommunalbestyrelsen skal i overensstemmelse med § 1 i lov om varmforsyning og § 6 samt § 18 stk. 2 i projektbekendtgørelsen sikre, at projektet, ud fra en konkret vurdering, er det samfundsøkonomisk mest fordelagtige projekt. Ansvaret for godkendelsen er i Frederiksberg Kommune delegeret til By- og Miljøudvalget.

Beskrivelse af projektet

Frederiksberg Forsyning beskriver projektet således: "Projektforslaget vedrører etablering af 4 varmepumper med en samlet varmeproduktionskapacitet på 6,5 MW i tilknytning til opførsel af nyt vandværk hos Frederiksberg Forsyning på adressen Stæhr Johansens Vej 38, 2000 Frederiksberg. Varmepumperne anvendes til at producere varme til fjernvarmesystemet for Frederiksberg Forsyning via eksisterende vekslersstation (FVW). Varmekilden er drikkevandsforsyningen, som derved bliver nedkølet til et lavere temperaturniveau. Projektforslaget er udarbejdet for at fremme en samfundsøkonomisk og miljøvenlig udvikling af fjernvarme i Frederiksberg Kommune."

Beskrivelse af energimæssig effekt

I projektansøgningen er der redegjort for beregninger af anlæggets effekt i fjernvarmesystemet i afsnit 5.3.4. Varmepumpeanlægget erstatter varme fra det samlede fjernvarmesystem i hovedstadsområdet. Frederiksberg Forsyning har, bistået af CTR (Centralkommunernes Transmissionselskab), udført simuleringer og beregninger, for at bestemme fra hvilke specifikke produktionsanlæg, varmepumpeanlægget fortrænger varmeproduktion. Analysen viser, at projektet vil levere under 0,3% af varmebehovet i CTR-systemet. Anlægget vil primært erstatte biomasse kraftvarme og ikke-motdagepligtigt affald. I tabel 4 i projektansøgningen er der redegjort for, hvilket anlæg, der påvirkes, og dette er blevet

brugt som udgangspunkt for skriftlig underrettelse af berørte selskaber, som krævet i §17 i projektbekendtgørelsen. Den samlede energimæssige vurdering er opgjort i afsnit 9.1 og er positiv.

Beskrivelse af miljømæssig forhold

I ansøgningen beskrives følgende omkring miljøforhold: "Etableringen af varmepumpeanlægget vil blive udført i henhold til gældende lovgivning og med indhentning af de nødvendige tilladelser.

Forhold omkring nedkøling af drikkevandet er en vandbehandling, der kræver en tilladelse efter paragraf 21 i Vandforsyningsloven. Denne tilladelse er meddelt af Frederiksberg Kommune 15. juli 2020.

Det bemærkes ligeledes, at der af hensyn til sikkerhed imod mulig kontaminering af drikkevand med kølemiddel er indskudt en mellemkreds, hvilket er illustreret i figur 3 i kapitel 5.

I henhold til Risikobekendtgørelsen og ammoniakmængder kan det oplyses at den samlede ammoniakmængde pr. varmepumpeanlæg udgør 150 kg, eller i alt 600 kg, hvilket i øvrigt er langt under de 5.000 kg, der er grænseværdien i Risikobekendtgørelsen. Dette forhold er også beskrevet i separat ansøgning i henhold til denne."

Den samlede miljømæssige vurdering er opgjort i afsnit 9.2 og er positiv.

Beskrivelse af samfundsøkonomi

I den samfundsøkonomiske analyse i afsnit 9.3 sammenlignes varmepumpeprojektet med referencen, som er fortsat leverance af varme fra CTR-systemet. Beregningerne er baseret på de af Energistyrelsen udmeldte samfundsøkonomiske brændselsprisforudsætninger fra oktober 2019.

Beregningsperioden er 2023-2042. Den samfundsøkonomiske analyse viser en positiv difference på ca. 22 millioner kroner, svarende til knap 15% af referencen.

Høringssvar fra berørte parter

Projektforslaget er blevet sendt til relevante parter jvf. §17 i projektbekendtgørelsen. Ud fra analysen af berørte energiproducerende anlæg, samt for at sikre sammenhæng med elsystem og affaldsforbrænding, blev følgende parter bedt om eventuelle kommentarer til projektet: CTR, VEKS, Ørsted, HOFOR, Københavns Kommune, Ishøj Kommune, Radius og ARC. Efter endt høringsperiode var der modtaget 1 høringssvar fra Ørsted (Bilag 2). Da projektet blandt andet vil erstatte biomasse kraftvarme fra Avedøreværket, ejet af Ørsted, påvirker projektet Avedøreværkets driftsøkonomi.

Desuden mener Ørsted, at projektets pris pr. produceret varmenhed er høj i forhold til deres anlæg og andre varmepumpeprojekter.

Frederiksberg Forsyning er blevet bedt om kommentarer til dette. I deres svar fremgår det, at varmeproduktionsprisen ikke er afgørende for godkendelse af projektet, da en lavere varmeproduktionspris ville give en højere samfundsøkonomisk gevinst. Projektets påvirkning af Avedøreværkets driftsøkonomi vurderes til at være meget lille. Dermed giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i projektansøgningen.

By-, Kultur- og Miljørådets vurdering

By-, Kultur- og Miljørådet vurderer, at den modtagne projektansøgning lever op til kravene i projektbekendtgørelsen. Projektansøgningen præsenterer analyser af projektets energimæssige, miljømæssige og samfundsøkonomiske effekt. Alle vurderes positivt og analyserne vurderes at være foretaget efter de beskrevne retningslinjer i projektbekendtgørelsen. Projektet har været sendt direkte til berørte parter og indholdet i det modtagne høringssvar, giver ikke anledning til at projektet ikke kan godkendes i henhold til projektbekendtgørelsen. Forvaltningen anbefaler derfor, at projektet godkendes af By- og Miljøudvalget.

Økonomi

Der ikke forbundet direkte udgifter for kommunen med projektet. Området er takstfinansieret.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget

Bilag

Projektforslag Varmepumpeanlaeg_feb 2021

210331-Høringssvar-Projektforslag_6,5_MW_varmepumpeanlæg_Frederiksberg

Varmepumpeanlaeg-paa-Frederiksberg__Svar-258961_(1)

Punkt 164: Frederiksberg Kommunes strategi for bynatur og biodiversitet

04.01.11-G01-13-18

Resume

I forbindelse med beslutningen om Frederiksberg Kommunes Træpolitik i 2018 ønskede By- og Miljøudvalget, at der blev udarbejdet en lignende strategi for det grønne i kommunen. Forvaltningen har udarbejdet et udkast i form af Frederiksberg Kommunes strategi for bynatur og biodiversitet. Udkastet til strategien har været i høring hos Det Grønne Råd, hvis høringsskemaer ligeledes præsenteres i sagen. Udvalget skal træffe beslutning om strategien og den videre proces kan godkendes.

Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at Frederiksberg Kommunes strategi for bynatur og biodiversitet godkendes.

Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 22. marts 2021 sagen efter drøftelse. Udvalget blev bedt om at sende deres skriftlige bemærkninger til udkastet til strategien. Forvaltningen har alene modtaget bemærkninger fra udvalgsmedlem Nikolaj Bøgh. Bemærkningerne er indarbejdet i et nyt revideret udkast til strategien. En version af strategien med track changes, hvor tilføjelsen fremgår er vedlagt som bilag 5, og det nye reviderede udkast af strategien er vedlagt som bilag 6.

Tidligere sagsfremstilling

Udvalget udsatte på mødet den 11. januar 2021 sagen idet udvalget havde en række ændringsforslag og bemærkninger, som kom frem på mødet, ligesom Balder Mørk og Thyge Enevoldsen har eftersendt en række supplerende bemærkninger.

Forvaltningen har søgt at indarbejde samtlige forslag. På den baggrund vedlægges et eksemplar, hvor justeringerne fremgår. Herudover vedlægges et revideret udkast af strategien.

I forbindelse med beslutningen om Frederiksberg Kommunes Træpolitik i 2018 ønskede By- og Miljøudvalget, at der blev udarbejdet en lignende strategi for det grønne i kommunen. Med bred forankring har forvaltningen således udarbejdet et udkast til Frederiksberg Kommunes strategi for bynatur og biodiversitet, som er vedhæftet som bilag 1. Strategien har fået lignende layout og format som kommunens Træpolitik, og den er også bygget op om de samme fire hovedafsnit:

1. Formål med strategien
2. Principper for arbejdet med det grønne, bynatur og biodiversitet
3. Opmærksomhedspunkter og dilemmaer
4. Andre politikker, strategier og planer, hvor det grønne, bynatur og biodiversitet også behandles.

Strategiens opgave er at sammenfatte formål samt anviser principper og retningslinjer for det konkrete arbejde med bynatur og biodiversitet på tværs af kommunens planer, politikker og puljeprojekter, ligesom strategien skal understøtte og videreudvikle kommunens grønne profil. Bynatur og biodiversitet skal prioriteres, og intet er for småt eller uvæsentligt. Frederiksberg Kommunes strategi for bynatur og biodiversitet skal derfor sikre, at alle kvadratmeter udnyttes bedst muligt og sætte rammen for implementering af visionerne for det grønne. Det er samtidig ambitionen med strategien, at bynatur, biodiversitet og det grønne Frederiksberg skal bidrage til at opfylde følgende formål:

- Bevare og udvikle Frederiksbergs særlige grønne identitet med fokus på bynatur
- Bidrage til et levedygtigt miljø for insekt- og dyrearter og derigennem øge biodiversiteten
- Bidrage til en forbedring af lokalt og globalt miljø gennem reduktion af CO2 og varmeeffekt
- Bidrage til en æstetisk oplevelse
- Øge borgernes sundhed gennem grønne tilbud til motion og leg, ro og fordybelse samt socialt samvær
- Bidrage og inspirere til en bæredygtig lokal produktion af fødevarer
- Inspirere og stimulere til grønne initiativer hos den enkelte borger, i skolen, foreninger med videre

Desuden er der i strategien udpeget syv arbejdsprincipper, som kort skitseres. Det drejer sig om:

- Hver kvadratmeter tæller
- Biodiversiteten skal øges
- Minimumskrav til biofaktoren

- Bynatur og det grønne skal implementeres i ethvert nyt projekt, uanset størrelse
- Bynaturen skal bidrage til at gøre Frederiksberg til klimaby
- Frederiksberg er gift- og pesticidfri kommune
- Frivillighed og samskabelse

Forinden den politiske fremlæggelse har strategien været i høring hos Det Grønne Råd, hvis høringskommentarer kan læses i bilag 2. Som det fremgår af høringsnotatet er Det Grønne Råd overvejende positive over for udkastet. Der har været ønske om at få indskrevet, at bevaringsværdige bygninger beskyttes i forhold til begrønning af tage og facader, og at sådanne tiltag altid skal godkendes af kommunen, hvilket er blevet tilføjet i strategien. Desuden har der været ønske om, at der i forbindelse med i strategien udarbejdes en handlingsplan. Dette er forvaltningen enig i, og det arbejde igangsættes blandt andet med ekspertinddragelse som led i udmøntningen af Puljen til bynatur og biodiversitet, der blev afsat i forbindelse med Budget 2021-2022. Der forelægges en separat sag for udvalget om dette. Handleplanen skal være med til at definere, hvilke indsatser, der konkret kan igangsættes for at øge biodiversiteten i projekter fremadrettet. Herudover giver de øvrige bemærkninger ikke anledning til ændringer i strategiudkastet.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at Frederiksberg Kommunes strategi for bynatur og biodiversitet sammen med en opfølgende indsatshandleplan vil kunne agere løftestang for kommunens høje ambitioner om at øge bynaturen og biodiversiteten på Frederiksberg.

Økonomi

Sagen har i sig selv ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget

Historik

Indstilling 11. januar 2021, pkt. 3:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at Frederiksberg Kommunes strategi for bynatur og biodiversitet godkendes.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 11. januar 2021, pkt. 3:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling 22. marts 2021, pkt. 91:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at Frederiksberg Kommunes strategi for bynatur og biodiversitet godkendes.

Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 22. marts 2021, pkt. 91:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Bilag

Bilag 1. Udkast til Frederiksberg Kommunes strategi for bynatur og biodiversitet

Bilag 2. Høringsnotat

bilag 3 - Strategi for bynatur og biodiversitet med track changes

bilag 4 - Strategi for bynatur og biodiversitet revideret udkast

bilag 5 - Strategi for bynatur og biodiversitet version 3 med track changes

Bilag 6 - Strategi for bynatur og biodiversitet version 3 revideret udkast

Punkt 165: Fund af nedbrydningsproduktet TFA (Trifloureddikesyre) i grundvandet på Frederiksberg

13.02.02-G00-2-21

Resume

By- og Miljøudvalget orienteres med denne sag om Miljøstyrelsens massescreening af pesticider i af grundvandet i Danmark og Frederiksberg Forsynings efterfølgende udtagning af prøver til analyse for TFA (trifloureddikesyre) i de fem indvindingsboringer samt før og efter rensning på vandværket. Der er i 4 indvindingsboringer fundet indhold af TFA men der er ikke fundet TFA i vandet på vandværket. Frederiksberg Forsyning vurderer, at dette kan skyldes måleusikkerhed og der vil blive analyseret for TFA i indvindingsboringer og på vandværket igen i juni 2021. Drikkevandet på Frederiksberg overholder alle Miljøstyrelsens kvalitetskrav.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog orienteringen til efterretning.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at orientering om fund af nedbrydningsproduktet TFA (Trifloureddikesyre) i grundvandet på Frederiksberg tages til efterretning

Sagsfremstilling

Der har i de seneste år været stort fokus på pesticider og nedbrydningsprodukter efter flere fund i drikkevandsboringer og vandforsyninger. Miljøstyrelsen har i 2020 udført en massescreening af grundvandet i Danmark, hvor der bl.a. blev påvist stoffet TFA (trifloureddikesyre). Ved screeningen blev der fundet TFA i 219 ud af 247 undersøgte grundvandsboringer.

Hvor stammer stofferne fra?

TFA er et nedbrydningsprodukt, der kan stamme fra flourerede kølemidler, der kan anvendes i klimaanlæg, køleanlæg og varmepumper. Ifølge en rapport fra FN's Miljøprogram og Miljøorganisation forekommer TFA naturligt i havet. Samme rapport vurderer dog, at TFA i ferskvand sandsynligvis skyldes menneskeskabte aktiviteter. Det samme må umiddelbart formodes at gøre sig gældende for grundvand. TFA kan også dannes som et nedbrydningsprodukt fra pesticider. Den jævne udbredelse over hele landet og de internationale erfaringer tyder på, at kilden til TFA fundene ikke er landbruget. Miljøstyrelsen vil også undersøge, om TFA i drikkevand eventuelt kan renses med almindelig kendt rensningsteknologi.

I langt de fleste af grundvandsboringerne er koncentrationen af TFA lavere end 1 mikrogram pr. liter. Der er desuden gjort fund i enkelte drikkevandsforsyninger. Styrelsen for Patientsikkerhed har på baggrund af vurderinger fra de tyske myndigheder vurderet, at de aktuelle fund i drikkevandet ikke udgør en sundhedsrisiko. MST har bedt DTU Fødevarainstitutet om at fastsætte et dansk kvalitetskriterie for TFA i drikkevand – dvs. en grænseværdi for det sundhedsmæssige acceptable indhold af TFA i drikkevand.

TFA i grundvandet på Frederiksberg

I vandprøver fra indvindingsboringerne udtaget den 24. marts 2021 blev der fundet TFA med følgende koncentrationer:

Tilgang/afgang vandværk: <0,01 µg/l

FF1: 0,14 µg/l

FF2: <0,010 µg/l

FF3: 0,14 µg/l

FF4: 0,037 µg/l

FF5: 0,060 µg/l

Det formodes, at grænseværdien kan blive enten 1 µg/l eller 0,1 µg/l.

Der er således målt TFA i 4 ud af 5 indvindingsboringer, men stoffet er ikke målt i vandet på vandværket. Forsyningen vurderer, at måleusikkerhed er årsag til, at der ikke måles TFA i indløb på vandværket, hvor der på grund af sammenblanding forventeligt burde ses et gennemsnit af, hvad der er målt i boringerne. Målingerne giver derfor ikke svar på om stoffet kan fjernes i kulfiltrene, hvilket dog burde ske rent teoretisk.

Grundvandsovervågning og drikkevandskontrol

Frederiksberg Forsyning overvåger grundvandskvaliteten i indvindingsboringerne og to gange årligt udtages vandprøver. Ved næste prøvetagning i juni analyseres også for indhold af TFA. På vandværket kontrolleres drikkevandskvaliteten

jævnligt, og vandet vil også her blive analyseret for TFA. Frederiksberg Forsyning oplyser, at der på nuværende tidspunkt ikke foreligger en strategi vedrørende håndtering af TFA i grundvandet, men at der arbejdes videre med dette.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at drikkevandet på Frederiksberg Vandværk overholder alle Miljøstyrelsens kvalitetskrav og er i løbende dialog med Frederiksberg Forsyning omkring en strategi for håndtering af TFA, da fundet kan have betydning for forsyningens fremadrettede planer i forhold til rensning og blødgøring af drikkevandet.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget

Punkt 166: Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om navngivning af pladser eller veje på hospitalsgrunden

05.01.00-G01-8-21

Resume

Kommunalbestyrelsen oversendte den 25. januar 2021 forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om at lade pladser og veje på hospitalsgrunden have navne, der hylder klima, natur og miljø. Forslaget er foreneligt med de vedtagne visioner for udvikling af hospitalsgrunden. Men da der i kommunens Plads- og Vejnavnebank allerede er foreslået personnavne, der kunne anvendes til navngivning på hospitalsgrunden, og da den forventede overtagelse af hospitalsgrunden tidligst vil ske ultimo 2025 anbefaler forvaltningen, at der først tages stilling til navngivning i området, når udviklingsplaner er tættere på konkretisering.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at der først tages stilling til navngivning på hospitalsgrunden på et senere tidspunkt.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at der først tages stilling til navngivning på hospitalsgrunden på et senere tidspunkt

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 25. januar 2021 følgende forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om navngivning af plads eller veje på hospitalsgrunden.

"SF foreslår, at Frederiksberg Kommune beslutter at lade pladser og veje på hospitalsgrunden have navne, der hylder klima, natur og miljø.

Begrundelse:

På hospitalsgrunden har kommunen en mulighed for at sætte en ny bymæssig standard i forhold til klimatilpasning, bynatur, miljø og energieffektivitet. For at understrege dette kunne man også lade det afspejle i navnene på alle veje og pladser i det fremtidige område. Frem for Vej 4 kunne man måske have en Biodiversitetsvej, og i stedet for Vej 6 kunne man måske have en Klimavej. En lille Bivej kunne også overvejes."

Bemærkninger til forslaget:

Den af Kommunalbestyrelsen vedtagne vision for udvikling af hospitalsområdet beskriver bl.a., at der skal skabes byrum og pladser, der sikrer klimatilpasning med blå og grønne løsninger. Det er hensigten, at de grønne friarealer designs med bynatur, biodiversitet og klimatilpasning for øje, så hospitalsgrunden fremover vil kunne fremstå som et 'grønt fyrtårn' på Frederiksberg.

Der i kommunens Plads- og Vejnavnebank allerede foreslået personnavne, der kunne anvendes til navngivning på hospitalsgrunde, som f.eks. tidligere formand for Hospitalsudvalget Mogens Thiim.

By- Kultur- og Miljøforvaltningens vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at forslaget om at lade pladser og veje på hospitalsgrunden få navne, der relaterer til klima, natur og miljø er foreneligt med de vedtagne visioner for udvikling af hospitalsgrunden. Forvaltningen anbefaler, at der først tages stilling til navngivningen i området, når udviklingsplanerne er tættere på en konkretisering.

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget, m, k

Punkt 167: Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om navngivning af plads eller vej efter Else Marie Pade

05.01.00-G01-7-21

Resume

Rådmand Balder Mørk Andersen har foreslået, at Frederiksberg Kommune opkalder en plads eller vej efter komponisten Else Marie Pade, hvilket udvalget med denne sag skal tage stilling til. Forvaltningens vurdering, at der ikke umiddelbart er særlige forhold, som taler for en navngivning af en lokalitet efter Else Marie Pade på Frederiksberg.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller, at forslaget ikke tiltrædes, idet komponisten Else Marie Pade allerede har en plads opkaldt efter sig i Aarhus.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, hvorvidt forslaget om at opkalde en plads eller en vej efter komponisten Else Marie Pade tiltrædes

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 25. januar 2021 følgende forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om navngivning af plads eller vej efter Else Marie Pade.

"SF foreslår, at Frederiksberg Kommune beslutter at opkalde en plads eller vej efter komponisten Else Marie Pade.

Begrundelse:

Else Marie Pade er en pioner inden for elektronisk musik, og hun var reelt mange års forud for sin tid. En nutidig elektronisk musiker har omtalt hende som "vores allesammens bedstemor inden for elektronikken".

Foruden disse primære argumenter skal det nævnes, at Else Marie Pade var aktiv i modstandsbevægelsen, og for dette blev anholdt af Gestapo og sat i Frøslevlejren. Her ridsede hun noter til sangen "Du og jeg og stjernerne" ind i cellens mur med et spånde fra sin hofteholder.

I forhold til forbindelsen til Frederiksberg går det op, at Else Marie Pade gik på Musikonservatoriet, hvorfor det kunne samtales med denne eller en ny kulturskole."

Bemærkninger til forslaget:

Forvaltningen kan oplyse, at Else Marie Pade (02.12.1924 - 18.01.2016), der er født og opvokset i Aarhus, arbejdede for Danmarks Radio i perioden 1955-1964, hvor DR var hjemhørende i Radiohuset på Rosenørn Allé indtil indflytningen i TV-byen i 1965. Herudover har Else Marie Pade iflg. Folkeregisteret boet en kort periode (01.05.1980 - 01.08.1983) på Frederiksberg.

De af Kommunalbestyrelsen vedtagne principper for navngivning af pladser og veje på Frederiksberg foreskriver bl.a., at der så vidt muligt kun må anvendes personnavne ved navngivning af pladser og veje, når den omhandlede person har særlig tilknytning til Frederiksberg.

Else Marie Pade er født og opvokset i Århus og var under besættelsen aktiv i modstandsbevægelsen her. Århus Kommune besluttede i 2018 at opkalde en række veje og pladser i det ny kulturkvarter ved det tidligere godsbanearreal efter en række kulturpersonligheder, herunder Else Marie Pade.

Det forhold, at en lokalitet andetsteds opkaldes efter samme person, betyder ikke nødvendigvis, at der ikke på Frederiksberg kan navngives en lokalitet efter personen. Hvis det i givet fald beslutes at navngive efter komponisten, kunne det, som foreslået, hensigtsmæssigt samtales med navngivning af stræder/bygninger/lokaler i en ny kultur- og musikskole på konservatoriegrunden.

By- Kultur- og Miljøforvaltningens vurdering:

Det er forvaltningens vurdering, at Else Marie Pade utvivlsomt har haft stor betydning for dansk musik og elektronisk musik i særdeleshed. Det forhold, at Else Marie Pade har læst og arbejdet på Frederiksberg og i en kort periode har boet i kommunen, indebærer dog i forvaltningens vurdering ikke i sig selv en "særlig tilknytning" til Frederiksberg.

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og Miljøudvalget, m, k

Punkt 168: Navngivning efter betydningsfulde, danske kvinder med relation til Frederiksberg

05.01.01-G01-1-12

Resume

Med denne sag forelægger By-, Kultur- og Miljøområdet forslag til en række lokaliteter langs Den Grønne Sti, der kan navngives efter betydningsfulde, danske kvinder med relation til Frederiksberg.

Derudover forelægges der forslag fra Frederiksberg Forenede Boligselskabers organisationsbestyrelse om, at byrummet i den østligste ende af Betty Nansens Allé navngives Betty Nansens Plads, samt at der i byrummet ved Betty Nansens Allé opstilles en skulptur af Betty Nansen.

Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at forslag til navngivning af byrum/pladser langs Den Grønne Sti sker ved anvendelse af kvindenavne fra Plads- og Vejnavnebanken,
2. at Natalie Lind og Alvilda Larsen, Clara Munck og Louise Conring, Grete Andersen Ni-koline Luplau kommer i Plads – Vejnavnebanken,
3. at By- og Miljøudvalget på mødet den 31. maj vælger 8 kvinder, som hver kan lægge navn til en plads langs den grønne sti, med henblik på beslutning om hvilke pladser der får hvilket navn,
4. at der i byrummet i den østligste ende af Betty Nansens Allé opstilles en skulptur af Betty Nansen, og pladsen navngives Betty Nansens Plads.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at forslag til navngivning af byrum/pladser langs Den Grønne Sti, ved anvendelse af kvindenavne fra Plads- og Vejnavnebanken, godkendes
2. at der i byrummet i den østligste ende af Betty Nansens Allé opstilles en skulptur af Betty nansen og pladsen navngives Betty Nansens Plads

Sagsfremstilling

Den 3. juni 2019 fik By- og Miljøudvalget forelagt en række navngivningssager. Forslaget vedrørende prioritering af navngivning efter betydningsfulde, danske kvinder med relation til Frederiksberg, blev dog ikke endeligt afgjort. Forslaget indebar, at følgende kvindenavne, fra kommunens Plads- og Vejnavnebank, kunne prioriteres ved en kommende navngivning: Helle Gotved, Kirsten Auken, Helle Virkner, Bodil Koch, Karen Ankersted, Lis Møller og Asta Nielsen. Efterfølgende er der fremsat forslag om navngivning efter Lone Dybkjær og Else Marie Pade jf. 'Plads- og Vejnavnebank', rev. 01.02.2021. Behandling af beslutningsforslag vedrørende Else Marie Pade indgår i dagsordenen for dagens møde.

Herudover har Frederiksberg Stadsarkiv senest fremsat en række forslag til kvindenavne, der kunne anvendes til navngivning efter betydningsfulde, danske kvinder - jf. bilag.

Forvaltningen foreslår, at ovennævnte kvindenavne indgår i overvejelse ved kommende navngivningsmuligheder.

Da der ikke umiddelbart findes en oplagt mulighed for navngivning i et område, uden at ændre eksisterende navngivning, har forvaltningen foreslået, at der kunne overvejes en sammenhængende navngivning, som et tema langs Den Grønne Sti, hvor de mest oplagte pladسدannelser blev navngivet.

Uden at prioritere de ovennævnte kvindenavne i forhold til hinanden, kunne navnene vurderes i forhold til at navngive følgende otte pladser langs Den Grønne Sti - jf. kort over unavngivne pladser og anlæg på Frederiksberg (rev: 20.05.2019 - Nummerering refererer til sidetal i bilag med foto af unavngivne pladser), samt tilhørende foto af 'Unavngivne pladser og anlæg'(rev. 15.02.2019):

- Byrummet på begge sider af Rolighedsvej (Byrummet nr. 8)
- Pladsen ved Thorvaldsensvej (Plads nr. 9)
- Byrummet ved Holger Tornøes Passage, der er projekteret som et nyt grønt byrum (Byrum nr. 31)
- Pladsen ved udmundning af Den Grønne Sti på Howitzvej (Plads nr. 10)
- Pladsen på det sydvestlige hjørne af Finsensvej / Nordre Fasanvej (Plads nr. 12)

- Pladsen ved udmunding af Den Grønne Sti på nordsiden af Peter Bangs Vej (Plads nr. 13)
- Pladsen ved udmunding af Den Grønne Sti nord for Roskildevej (Plads nr. 15)
- Byrummet på hjørnet af Roskildevej / Borgmester Fischers Vej (Byrum nr.16)

I forbindelse med planlægning og opførelse af byggeprojekterne 'Betty III - plejecenter' samt 'Betty II - ældreboliger og botilbud', ved den vestligste del af Betty Nansens Allé har organisationsbestyrelsen i Frederiksberg Forenede Boligselskaber (FFB) foreslået, at det nye område/byrum i den vestligste del af Betty Nansens Allé får sit eget unikke navn. Organisationsbestyrelsen mener, at der er behov for et stærkt navn til at modsvare betegnelsen 'bag Domus Vista/Nordens Plads', der ofte er den udbredte omtale af området.

FFBs' organisationsbestyrelse har tillige foreslået, at der opsættes en bronzeskulptur af Betty Nansen i det nye byrum for enden af Betty Nansens Allé. Kunstneren Malene Bjelke har udfærdiget vedlagte skitseforslag til et skulpturportræt af Betty Nansen. Det er hensigten at integrere skulpturen i området ved at placere Betty Nansen på et murstykke i byrummet, så hun i afslappet positur 'skuer' ud over pladsen. Frederiksberg Fonden har bevilget medfinansiering på 50 % af udgiften til etablering af skulpturen. De resterende 50 % af udgiften er planlagt tilvejebragt indenfor rammerne af den samlede anlægsøkonomi for byggeprojektet Betty IV, som er finansieret af KAB og Frederiksberg Kommune med støtte fra tre andre fonde.

Forvaltningen foreslår på den baggrund, at pladsen navngives Betty Nansens Plads, der således bliver en naturlig afslutning på vejforløbet Betty Nansens Allé. Navngivningen vil kunne understøtte/forstærke opfattelse af området som et samlet hele, der bliver en ny og flot destination på Frederiksberg og skulpturen af Betty Nansen vil yderligere give byrummet en kunsterisk markering knyttet til en betydningsfuld kvinde, og dermed styrke områdets nye identitet. Fremstilling og montering af navneskilte til de ovennævnte byrum vil kunne finansieres ved anvendelse af eksisterende driftsmidler til formålet. Fremover vil forvaltningen forelægge en årlig orienteringssag for By- og Miljøudvalget med status på kommunens Plads- og Vejnavnebank.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at det vil være formålstjenligt at navngive en række lokaliteterne efter kvinder, hvis navne er opført i kommunens Plads- og Vejnavnebank. Forvaltningen vurderer endvidere, at det vil være hensigtsmæssigt at navngive pladser/byrum langs Den Grønne Sti som et sammenhængende tema, der kunne være: Betydningsfulde kvinder med relation til Frederiksberg.

By-, Kultur- og Miljøområdet finder det desuden formålstjenligt, at byrummet i den østligste ende af Betty Nansens Allé navngives Betty Nansens Plads, samt at der søges opsat en skulptur af Betty Nansen i byrummet.

Økonomi

Fremstilling og montering af navneskilte til de nævnte byrum vil kunne finansieres ved anvendelse af eksisterende driftsmidler til formålet.

Udgiften til opstilling af en Betty Nansen skulptur andrager 500.000 kr. Halvdelen af dette beløb finansieres ved fondsstøtte og den resterende udgift finansieres indenfor rammerne af den samlede anlægsøkonomi i byggeprojektet Betty Nansen Bykvarter. Driftsudgiften til vedligeholdelse af skulpturen vil kunne finansieres indenfor afsatte driftsmidler til formålet.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

By- og miljøudvalget, m, k

Bilag

Kort over unavngivne pladser på Frederiksberg 22.05.2019

Unavngivne pladser m.v. 15.02.2019

Vejnavnebank (01.02.2021)

Kvinder og vejnavne - forslag fra Stadsarkivet 2020

Skulptur, portræt af Betty Nansen

Punkt 169: Orientering om hørbare tog

13.05.16-G01-2-21

Resume

Magistraten bad på mødet den 3. maj 2021 om at få forelagt en sag om støj fra metroens tog på M3. Der er modtaget en orientering fra Metroselskabet som redegør for den aktuelle status og de tiltag, der aktuelt gøres for at analysere og nedbringe støjen uagtet, at denne ikke overskrider de oprindelige forudsætninger fra VVM-redegørelsen.

Beslutning

By- og Miljøudvalget tog orienteringen til efterretning.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at Metroselskabets "Orientering om hørbare tog" tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Magistraten har anmodet om en orientering om støj fra driften af metrocitringene (M3). By-, Kultur og Miljøområdet har anmodet Metroselskabet om en redegørelse for den aktuelle situation. Redegørelsen "Orientering om hørbare tog" af 4. maj 2021 er vedlagt som bilag.

Orienteringen fra Metroselskabet gør kort rede for de lovgivningsmæssige rammer og giver en status på støj og vibrationsmålinger samt på klager og mulige tiltag fremover. Desuden beskrives Ekspropriationskommissionens behandling af nye sager og den aktuelle og planlagte informationsindsats. Redegørelsen viser, at der over en længere periode har været en stigning i niveauet af vibrationer fra togdriften, hvilket bekræftes af, at antallet af henvendelser fra naboer, der føler sig generet er steget. Siden december 2019 har der været henvendelser fra 98 lokaliteter på Frederiksberg. Metroselskabet har igansat et analysearbejde med ekstern rådgivningsbistand for at afdække årsagen til stigningerne. Analysearbejdet forventes afsluttet til sommer.

Metroselskabet har siden de første klager blev modtaget efter idriftsættelsen i 2019 løbende orienteret bestyrelse og ejerkreds herom og selskabets betyrelse har fulgt situationen tæt.

I oktober 2020 fik borgmesteren en henvendelse fra nabogruppen "Netværket Nej til metrostøj" og afholdt et møde med gruppen. På den baggrund anmodede borgmesteren Metroselskabet om, at ejerkredsen fik en uddybende redegørelse ved selskabets kvartalmøde i december 2020, hvor det bl.a. blev aftalt, at Metroselskabet skulle intensivere dialogen med naboerne om problemstillingen. Ved det nyligt afholdte interessentskabsmøde d. 27. april gav Metroselskabet en ny status, og det er aftalt, at ejerne fortsat følger situationen tæt gennem jævnlige statusopdateringer.

Siden interessentskabsmødet har metroselskabet som angivet i den vedlagte orientering besluttet at tage enkelte tog ud af drift, fordi det foreløbige analysearbejde tyder på, at der er togsæt, der ser ud til at generere flere vibrationer end andre.

Endelig skal det nævnes, at borgmesteren på opfordring fra en beboer på Nyvej sammen med forvaltningen har besøgt lejligheder, der er berørt af vibrationsgenererne. Besøget bekræftede, at der er mærkbar forskel på de forskellige togpassager.

By-, Kultur- og Miljørådets vurdering

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at de oprindelige forudsætninger fra VVM redegørelsen for Cityringen med de hidtil gennemførte målinger fortsat er gældende, idet der dengang blev forventet begrænsede overskridelser af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi. Det er samtidig vurderingen, at der synes at være et potentiale for at nedbringe støj- og vibrationsgenererne, som aktuelt er stigende, men kan samtidig tilslutte sig Metroselskabets vurdering af, at der vil være naboer, der føler sig generet uanset, at de vejledende grænseværdier overholdes.

By-, Kultur- og Miljøområdet anbefaler, at Magistraten og By- og Miljøudvalget tager Metroselskabets orientering til efterretning, og at der forelægges en fornyet status, når resultatet af Metroselskabets igangværende analyser foreligger. Endelig kan By-, Kultur- og Miljøområdet tilslutte sig, at Metroselskabet intensiverer sin dialog med og kommunikation til de berørte naboer.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten, By- og Miljøudvalget

Bilag

Orientering om hørbare tog